MAURICE GUÉRIN

de CHALLET

P. o. lat. 728 m

J. De Hars.

PETRI DANIELIS HUETII EPISCOPI ABRINCENSIS CARMINA.

QUINTA EDITIO.

PARISIIS,

Apud JACOBUM ESTIENNE, viâ Jacobæâ, ſub ſigno Virtutis.

M DCCIX.

Cum Approbatione & Privilegio Regis.

Wet 167 22

PETRI DANIELIS

HUETII

CARMINA.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

TARRISII.

M DCC LXX.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

ILLUSTRISSIMO ECCLESIÆ PRINCIPI PETRO DANIELI HUETIO

Abrincenſium Epiſcopo.

IN carminum tuorum librum, ERUDITE PRÆSUL. *Is ſe tuis oculis ſiſtit, inexpectatus quidem, ſed tibi non inficiandus. Geſtiebat jamdiù ex peregrinis regionibus, ubi magno ſtudio exceptus olim fuerat, quaſi in paternum ſinum reverti, & ſecum ad te mirificos plauſus, qui ab omni Europæ*

dati ſunt, reportare. Quòd autem ex officina mea, te inconſulto, & præter opinionem tuam prodeat, næ tu, ſi fortè id mihi ſuccenſeas, tibi iniquior eſſe videaris.

Nam cùm Theophilus Hogerſius, Daventrienſis, poëta non inelegans, ante quadraginta annos Poëmata tua in lucem dediſſet, eadémque deinde Ultrajecti typis mandari iterùm ac ſæpiùs curaviſſet vir magni nominis Johannes Georgius Græ-vius; non potuerunt Gallorum plurimi, tùm literarum, tùm patriæ amatores, quin graviter ferrent te alienigenis debere gratiam, quæ tibi à popularibus debetur; ſuíſque laudibus Gal-

liam malè consulere intellexerunt, nisi aliquando extorres divini Poëtæ lusus exterorum librariorum jugo solveret, atque in libertatem pro jure suo vindicaret.

Quas nostrorum hominum querelas ne contemnerem, addebant gloriam vix majorem ex ampliſsimis tuæ doctrinæ monumentis, quàm ex istis levioribus, derivari. Extant scilicet complures tuæ scriptiones, quæ in argumentis severioribus vim eruditionis inexhaustam demonstrant. Verùm poëticos flores horridulis abstrusiorum disciplinarum vepribus adjungere, neque in aliquo tantùm genere versari, sed prorsùs diversa sic tra-

EPISTOLA.

Etare, ut Ovidij ingenio, Horatij acumine, & Virgilij judicio ſcripſiſſe videaris; hæc qui fecerit, non videtur unius hominis, ſed omnium qui extiterint doctorum laudem aſſecutus.

Nec magnificentiùs quàm veriùs referam, ILLUSTRISSIME PRÆSUL, *id quod publica vox prædicat, hunc illum eſſe* HUETIUM, *quem & noſtra miratur ætas, & futura noſtræ invidebit; cui ſe antiquitas totam exploranti credidit, & ſe poſteritas totam explorando impendet; qui cùm innumerabiles omnium linguarum, omnium ætatum ſcriptores evolverit, ipſe à nemine uno, dum bonæ vigebunt artes, omittetur.*

EPISTOLA.

Atque hæc ego cùm audirem quotidianis ſermonibus uſurpari, tanquam ſanctiſſimis Patriæ vocibus excitatus ſum, & ultrò hanc ſuſcepi provinciam, ut aureos verſus ex Hollandia reduces eidem, quam naſcentes primùm aſpexerant, luci reſtituerem. Id porrò palam profiteri, atque hoc munere, te annuente & favente, defungi oportuit. Verùm cùm amicos, quibus obtemperare maximè ſoles, repulſam paſſos eſſe ſcirem, quoties te ad hæc juvenilia, ut appellas, revocarunt; annon ſatius fuit clàm ea & furtìm excudi, quàm fruſtrà à nobis diutiùs deſiderari?

Feci igitur, quæ meæ partes erant, ne operarum vel typorum

EPISTOLA.

culpâ deteratur opus, quod ipso Musarum cælo illustrari decuit. Nihil quidem supereſt, nisi ut editionem ipse approbes libelli semper legendi, nunquam improbandi. Si tamen videbor peccasse, reum adeò non diffitentem habebis, ut suum hoc delictum omnibus gentibus testatum velit, & primùm à te veniam, deindè à cæteris gratiam quærat.

AMPLITUDINI TUÆ

Devotissimus
JACOBUS STEPHANUS,
Librarius Parisiensis.

LIBRARIUS PARISIENSIS LECTORI.

I. GRævianam editionem, rudem illam & indigeſtam, non repræſentamus; ſed proprio ſingulorum carminum ordine illuſtriorem; & quoniam ἀυτόγραφον nobis obtulit amica literarum fortuna, haud paulò emendatiorem.

II. Accedunt Latina aliquot carmina, quæ nuſquàm aliàs prodierant in lucem; & acceſſiſſent Gallica, ſi Autor è ſcri-

niis erumpere ſineret : nam & Gallicè non pauca ſcripſiſſe illum teſtantur , qui recitantem audierunt, recitantíſque ab ore pependerunt.

III. Ad calcem Poëmatum HUETII , Notas ejuſdem in Anthologiam adjeccerat Grævius ; ſed nunc non erat his locus ; eæque aliàs fortaſſe commodiùs legentur cum aliis id genus quamplurimis , ſiquando muſei repagula perfregerint , quo ſcimus ea iniquis vinculis conſtricta detineri.

IV. Cæterùm , cùm multa hîc præfanda eſſent ad hanc collectionem ejuſque partes aliquot pertinentia, ſatius eſſe duximus ſubjicere Præfationes , &

PRÆFATIO.

Hogerſii, & Græviі, qui hæc ipſa carmina olim vulgârunt. Prima legitur in volumine, cui titulus eſt: *Theophili Hogerſii Poëmata juvenilia. Accedunt Johannis Hogerſii Poſthuma, & P. D. Huetii V. Cl. Poëmatia aliqua. Amſtelodami, apud Danielem Elſevirium* 1672. Altera in eo, quod inſcribitur: *Petri Danielis Huetii Poëmata, Latina & Græca, quotquot colligi potuerunt. Quarta Editio. Ultrajecti, apud Guilielmum Broedelet.* 1700.

THEOPHILUS HOGERSIUS

Lectori benevolo S.

QUum abhinc decennium discederem Cadomo (ubi aliquot menses in Bocharti, Grentemenilii, Huetii, aliorumque maximorum, quibus hæc urbs præ reliquis Galliæ civitatibus abundat, ingeniorum contubernio jucundissimè traduxeram) Huetius mecum communicavit sua aliquot Poematia. Sed longinquo deinde in diversas regiones itinere instituto, diu hæc inter alias schedas abscondita jacuerunt. Nunc autem scrinia mea perscrutanti cùm sese iterum obtulissent, occasionem idoneam me nactum esse existimans illo veluti fastigio hoc nostrum opusculum, seu potius hos disturbatos parietes exornandi, simul publicare constitui. Quod consilium ubi Gronovio nostro aperuissem, ille, pro suo rem literariam juvandi incomparabili studio, elegans ejusdem de itinere suo Suecico ineditum carmen mecum communicavit. Quod pariter vulgasse cum bona Clarissimi Huetii venia me spero. Te autem doctissimi viri, tùmque aliis politissimis libris, tùm Origenis operibus nuper in lucem emissis per universum orbem literatum celeberrimi, has etiam poëticas curas inspexisse, non puto, pœnitebit. Vale, & studiis nostris fave.

JOANNES GEORGIUS

GRÆVIUS

S. D.

LECTORI.

CArmina Viri ſummi, Petri Danielis Huetii, Antiſtitis Abrincenſis, cum bona quadam fortuna inveniſſem apud extorrem Galliæ, non potui non, Lector φιλόμυσε, tecum communicare: quod haut invitis Muſis, & ſecunda tua, ſi Muſarum deliciis caperis, voluntate me feciſſe puto. Viri excellentis exquiſita diffuſaque per omnes divinas humanaſque diſciplinas doctrina, tot æternis ingenii monumentis orbi terrarum teſtata, nemini, niſi omnis humanitatis ignaro, poteſt eſſe obſcura,

His dotibus ſciebam non deeſſe verſuum Græcorum Latinorumque ſcite pangendorum facultatem. Nam non pauca Viri illuſtris carmina videram dudum, quæ pro veteri triginta fere annorum amicitia mihi miſerat ſubinde, valde cum mihi, tum aliis, qui de his recte poterant exiſtimare, probata. Inde illam de herba ſerica, quam Thee appellant, elegiam ante annos aliquot in Galliis editam, hic juſſeram denuo typis mandari, cum omnes, qui legerant apud me, illius deſcribendæ cupiditate tenerentur, ſingulari ejus ſuavitate & elegantia commoti. Cum autem in plura nuperius, quæ antea non videram, eaque cultiſſima Huetii poëmatia incidiſſem, valde lætabar. In primis afficiebat me mirifice lectio illius idyllii, quod de morbo, quem in ætatis flore contraxerat graviſſimum, deque illius remediis ſcripſerat. Memoriam e-

nim mihi refricabat jucundiſſimam illius temporis, quo id mihi adoleſcenti V. CL. Alexander Morus, quem tum Amſterodami humaniores litteras docentem officii cauſſa ſæpe ſalutabam, in Muſeo ſuo recitabat, cum magna ingenii autoris admiratione, quo neminem felicius genium Lucretiani ſtyli, ad cujus imitationem erat conformatum hoc idyllium, effinxiſſe prædicabat, cum nonnulli docti homines nullo ſucceſſu ad tentandum talis poëmatis genus vires ingenii fuiſſent periclitati. Itaque, viſo hoc tot inviſorum mihi antehac carminum theſauro, temperare mihi non potui, quin exclamarem, Eia commune ſit, quodcunque eſt lucri! Nec in ejus conſortium me ſunt dedignati admittere, qua ſunt humanitate, in quorum erat cuſtodia. Votorum compos petii quoque poteſtatem poëmata hæc publicandi, ne videremur

aliis invidere, quam nos ex iis capiebamus, voluptatem. Cum & hæc mihi venia data esset, nolui has eruditionis poëticæ lautitias, multo venustatis sale perspersas, tibi, Lector, diu debere: ne cum ipse parens horum pulcherrimorum fœtuum, qui nunc totus est in graviorum studiorum tractatione, videretur illos negligere, ac nolle tollere, perirent. Vale: his fruere: & mecum opta, ut ceterorum quoque carminum ineditorum potiaris, quæ pangere solitus olim est Huetius, quæque latitare apud ejus amicos testes habeo locupletissimos, qui ajunt plura se aliquando vidisse, quam hic collecta habentur, apud Virum celeberrimum, & mihi, cum in vivis esset, amicissimum Stephanum le Moyne, nec non apud Virum amplissimum Du Tot, Ferrare, Senatorem Rhotomagensem. Iterum vale.

Hæc præfixeram editioni horum poëma-

poëmatum, cum primum ante ſex annos lucem viderent. Quo applauſu excepta fuerint, inde licet intelligas, quod nulla in tabernis inveniantur exempla, quamvis à non paucis deſiderarentur. Novam itaque cum adornaret Typographus editionem, petiit ut, ſi quid illi augendæ & ornandæ in mundo eſſet, ſecum communicarem. Miſerat ad me anno ſuperiore vir & amicus ille magnus, Illuſtriſſimus Huetius, duas eclogas nuperius à ſe conditas, quarum altera *Iris* inſcribitur, altera *Magnes*. Nihil iis ingenioſius, cultius, & ornatius fingi poteſt, ut nec elegantia, nec venuſtate ulli carminum cedant, quæ in ætate florida pangere ſolitus eſt, ſintque documento inexhauſtum eſſe illum amœnitatum, leporum, politioriſque doctrinæ fontem, qui inundavit ejus ingenium, ut nec in hac ætate gravi exaruerit. Has eclogas non ſine magna delecta-

tione legent in hoc volumine, qui intelligentes sunt harum cupediarum Musicarum existimatores. Quicquid autem hic emendatum, & in meliorem ordinem digestum vides, id debes curæ & operæ V. CL. & amicissimi Paulli Bauldrii. Adjeci calci poëmatum notas Huetii in Anthologiam, quas ante duodecim admodum annos meæ fidei commiserat, ut subnecterentur Anthologiæ Græcorum epigrammatum, cum versione Hugonis Grotii, quam tum publicare constituerant Amsterodamenses cum ceteris magni Viri ingenii monumentis. Sed & propter bellum, quo mox infestabamur, diuturnum, & nescio quæ alia, quæ intervenerunt, spes illius tam desiderati operis evanuit. Ne autem tam eruditæ & lectu dignissimæ Antistitis Abrincensis observationes intercidant, statui rectius, eas hic, quamvis alieno loco, legi, quam nusquam.

INDEX
CARMINUM.

ECLOGÆ.

I. *Vitis.* 1.
II. *Iris.* 8.
III. *Magnes.* 14.
IV. *Aparine.* 21.
V. *Picus.* 27.

IDYLLIA.

I. *Epiphora.* 33.
II. *Sal.* 41.
III. *Iter Suecicum.* 47.

EPISTOLÆ.

I. *Ad Ægidium Menagium.* 60.
II. *Ad Antonium Hallæum.* 68.
III. *Ad Alexandrum Morum.* 69.

INDEX CARMINUM.

ELEGIÆ.

I. *De Poëtis Cadomenſibus.* 71.
II. *Ad Lycoridem.* 74.
III. *Thea.* 79.
IV. Ἐπὶ τῷ Λοδοΐκου Σελτζίου θανατῷ. 82.

EPIGRAMMATA.

I. Αἰνιγματῶδες. 85.
II. Εἰς τρεχέδειπνον παράσιτον. 85.
III. *Ad Chanavarinum.* 86.
IV. *Ad Mariam Prateam.* 87.
V. *In cor Gulielmi Menagii.* 88.
VI. *Inſcribendum Cryptæ conchyliatæ Herculis Valquelini Yvetelli.* 88.
VII. *In Gelliam cæco nuptam.* 88.
VIII. *In imaginem Chriſtinæ Suecorum reginæ.* 89.
IX. *In Mattum aleatorem.* 89.
X. *In obitum Joh. Bapt. Poquelini Molerii.* 90.
XI. *In obitum Gabr. Coſſartii.* 90.
XII. *In Polycrenen agri Saucaronij & Bavillæi fontem.* 91.

INDEX CARMINUM.

ODÆ.

I. *Ad D. Virginem Yvrandæam Servatricem.* 92.
II. *Ad Antonium Hallæum.* 96.
III. *Ad Carolum Pereriam.* 98.
IV. *Ad Ludovicum XIV. Regem Christianissimum.* 101.
V. *Ad eundem.* 106.
VI. *Ad Nicolaum Heinsium.* 109.
VII. *Ad Tempe Alnetana.* 112.
VIII. *In poëmata Johannis Reinaldi Segræsi.* 113.
IX. *Ad Christum Victorem.* 115.
X. *Ad Divam Genovefam.* 116.

MISCELLANEA.

I. *Funus Claudii Salmasii.* 119.
II. *Votum pro reditu è Suecia in Galliam.* 127.
III. *Psalmi CXXIX. Paraphrasis.* 128.
IV. *In Aggeres Hollandicos.* 130.

APPROBATIO.

JUssu Illustrissimi Galliarum Cancellarii legi volumen editum Ultrajecti anno MDCC. cui volumini titulus est: *Petri Danielis Huetii Poemata latina & græca, &c.* tum nonnulla etiam ejusdem poëmata seorsum edita: quæ recudenda typis omnia censui, uti genuinæ antiquæ poëseos specimina. Datum Lutetiæ Parisiorum. Kal. Jan. 1709. FRAGUIER.

PRIVILEGE DU ROY.

LOUIS par la grace de Dieu Roy de France & de Navarre; à nos amez & feaux Conseillers, les gens tenans nos Cours de Parlement, Maîtres des Requêtes ordinaires de notre Hôtel, grand Conseil, Baillifs, Senechaux, Prevôts, leurs Lieutenans, & à tous autres nos Justiciers qu'il appartiendra, Salut. Notre amé JACQUES ESTIENNE, Marchand Libraire en notre bonne Ville de Paris, Nous a fait remontrer qu'il luy a été mis és mains un petit Recueil intitulé, *Petri Danielis Huetii Abrincensis Episcopi Carmina*, qu'il desireroit donner au Public, s'il nous plaisoit de le lui permettre par nos Lettres sur ce necessaires. A CES CAUSES, voulant favorablement traiter l'Exposant, nous luy permettons par ces Presentes de faire imprimer, vendre & debiter dans tous les lieux de notre Royaume ledit Recueil intitulé, *Petri Danielis Hueti*

Abrincenſis Epiſcopi Carmina, de telle marge, volume, caractere, & autant de fois que bon luy ſemblera, l'eſpace de quatre années conſecutives, à commencer du jour & datte des Preſentes : pendant lequel temps nous faiſons défenſes à toutes ſortes de perſonnes d'en introduire dans notre Royaume aucun Exemplaire d'impreſſion étrangere ; à la charge qu'il ſera mis deux Exemplaires de ce Livre dans notre Bibliotheque publique ; un en celle du Cabinet de nos Livres dans notre Château du Louvre, & un dans la Bibliotheque de notre rres-cher & feal Chevalier Chancelier & Garde des Sceaux de France le ſieur Phelypeaux, Comte de Pontchartrain, Commandeur de nos Ordres, avant que de l'expoſer en vente ; à condition auſſi que l'impreſſion ſera faite en beau caractere, ſur de bon papier, dans notre Royaume & non ailleurs, conformement aux Reglemens de la Librairie & Imprimerie, à peine de nullité des Preſentes, leſquelles ſeront regiſtrées ſur le Regiſtre de la Communauté des Imprimeurs-Libraires de notredite Ville de Paris, dans trois mois du jour de leur date : Si vous mandons & enjoignons que du contenu en icelles vous faſſiez jouïr & uſer ledit Expoſant pleinement & paiſiblement, ou ceux qui auront droit de luy, ſans ſouffrir qu'il leur ſoit fait aucun empêchement. Voulons auſſi que la copie des Preſentes qui ſera imprimée au commencement ou à la fin dudit Recueil ſoit tenuë pour bien & deuëment ſignifiée, & qu'aux copies qui en ſeront collationnées par l'un de nos amez & feaux Conſeillers & Secretaires, foy ſoit ajoûtée comme à l'Original. Commandons au premier notre Huiſſier ou Sergent ſur ce requis, de faire pour l'execution d'icelles tous

actes neceſſaires, ſans demander autre permiſſion, nonobſtant Clameur de Haro, Charte Normande, & Lettres à ce contraires ; car tel eſt notre plaiſir. DONNE' à Verſailles le ſeiziéme jour de Mars l'an de grace mil ſept cent neuf, & de notre Regne le ſoixante-ſixiéme. Par le Roy en ſon Conſeil. *Signé*, LE PETIT.

Regiſtré ſur le Regiſtre n. 2. de la Communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris, page 426. n. 827. conformement aux Reglemens, & notamment à l'Arreſt du Conſeil du 13. Aouſt 1703. A Paris ce 22. Mars 1709.

L. SEVESTRE, *Syndic.*

PETRI

PETRI DANIELIS HUETII, EPISCOPI ABRINCENSIS, CARMINA.

ECLOGÆ.

I.

VITIS.

Vitis puella, & Ulmus pastor, ob violatam fidem quam illa Baccho juraverat, in arbores cognomines mutantur.

AD CLAUDIUM SALMASIUM.

ET nos infaustum Vitis referamus amorem,
Quóque modo juvenem dum cæca amplectitur Ulmum,
Formosum torta mutaverit arbore pectus.

At tu, ſive leves ſcriptis ulciſceris Anglos,
Dogmata ſeu torvo reſeras dictata Cleanthi
Porticibus quondam pictis, ſeu quo ordine quondam
Conſtiterit patriis acer Romanus in armis,
Claudi, noſter amor, tenues ne deſpice luſus.
Tempus erit cum nos, adſit modo fauſtus Apollo,
Jam paſtoralis ſpernentes carmina Muſæ,
Rite ſuum Divis olim dicemus honorem,
Et Divûm genus Heroas tollemus ad aſtra.

Tum quoque, Salmaſi, noſtro celebrabere cantu,
Si modo non refugis, miſtuſque videberis illis.
Dum ſummo quondã Parnaſſi è vertice Bacchus
Proſpicit, atque oculis late circum omnia luſtrat,
Plurima floriferis exultat Oreas in arvis,
Et ſimul implicitis manibus per gramina feſtas
Exercet choreas; quas inter candida Vitis
Emicat, egregio tantus decor inſidet ori.
Hanc Deus ut vidit, venis ut concipit ignem,
Et molli nitidos infigit pectore vultus.
Continuo ſpecula præceps erumpit ab alta,
Et placido primùm Nympham ſermone ſalutat,
Inde etiam officiis permulcens omnibus ambit.
Nec Dea dedignata Deum eſt: mox victa doloſis
Obſequiis roſeas ardentem excepit in ulnas.

Scilicet ex illo paribus conjunxit amantes
Unus amor nodis, una arcto copula nexu.
Interea longum nigros carpebat ad Indos
Bacchus iter, cædesque viris ac vincla parabat.
Protinus attonita turbatam mente puellam
Tristis adit, mœstis & fletibus ora rigantem.
Jamque vale, mea Vitis, ait; me jussa Tonantis
Extera nunc cogunt invitum quærere regna.
Adjuro pice torrentes & sulfure ripas
Non aliàs tantum me suscepisse dolorem.
Finibus at postquam me fatum extruserit istis,
Seu teretem versas arguto pollice fusum,
Seu clamore premis timidos ad retia damas,
Seu levibus comitum saltas immista choreis,
Vive memor nostri; non unquam oblivia vultus
Ulla tuo possint è pectore tollere nostros.
Dixit, & averso torsit vestigia gressu.
Illa quidem, ut perhibent, curis ingentibus ægra
Fugit, & in sylvis sese Dea condidit altis,
Multa gemens, magnoque animum labefacta dolore;
Dum precibus vanis Superos cœlumque fatigat,
Atque sui frustra reditum sibi poscit amantis.
Aurea jamque suum bis Luna impleverat orbem:
Illa per umbrosos saltus, scopulosque sonantes,

Errabat demens animi, lymphataque Bacchum,
Abſentem Bacchum repetita voce vocabat;
Ipſa cavis Bacchum referebat vallibus Echo:
Cum gemitum & Nymphæ vocem procul audiit
Ulmus,
Florea dum lentus pecudes per gramina paſcit,
Inter paſtores longe pulcherrimus Ulmus.
Audiit, atque illuc ſuſpenſis greſſibus ivit,
Flebilis unde dabat ſe vox, triſteſque querelæ.
Atque is, dum frondes inter proſpectat opacas,
Incerto mœſtam vidit ſub lumine Vitem,
Et procul obſcura vultus agnovit in umbra,
Fletibus humentes vultus, lacrymiſque decoris.
Ille quidem fletus Nymphæ miſeratur acerbos,
Nec-non & Nymphæ vultus miratur & ora.
Haud mora de latebris audax ſe proripit Ulmus,
Turbataque dedit ſe coram Vite videndum.
Mox prior hic, Quæ te lacrymantem incommoda tangunt,
O Dea, quis nigris cogit te condere ſylvis?
Namque Dea es, ſi quid divino creditur ori.
Hæc Ulmus: Vitis contra ſic rettulit Ulmo,
Nam ſecreta, puer, quis te loca quærere juſſit,
Furtivam ut noſtris præberes luctibus aurem?

Quod petis, haud promptum eſt longum narrare laborem.
Sic ait, atque alios agitabat mente receptus,
Cum tali juvenis dubiam ſermone repreſſit:
O utinam tantos poſſim lenire dolores!
Hic ego dum paſco ſimas per rura capellas,
Auditur luco gemitus lacrymabilis imo;
Scilicet accurri. At ſi quidquam opis indiga noſtræ es,
Nuſquam abero, non me officiis ſuperaverit alter.
Sed nunc in ſylvis vitam quid tranſigis atris,
More feræ? noſtris potius ſuccedito tectis:
Et ſunt noſtra quidē tecta huic contermina ſylvæ.
Hic varia inſtructas onerabunt fercula menſas:
Et noſter dare ſi qua valet ſolatia cantus,
Tale tibi blanda modulabor arundine carmen,
Quale ſub Arcadio cantat Pan ipſe Lycæo.
His permulſi animi, & ſenſim de pectore ceſſit
Quippe dolor, nec jam ſylvæ placuere ſilentes,
Jamque petit ſibi formoſo ſolamen ab Ulmo.
Bacchum amat illa quidem, ſed & Ulmum diligit illa.
Et dum Bacchus abeſt, præſentem diligit Ulmum.
Quid plura? abſentem paulatim abolere Lyæum
Incipit, atque novo Vitis conſumitur igne.

Sæpe illam, Bacchi cum forte recurſat imago;
Mutaviſſe fidem pudet, & nil tale merentem
Deſeruiſſe Deum, pecoriſque arſiſſe magiſtrum:
Sæpe ſui vultus ſi forte aſpexerit Ulmi,
Tum fortunatam tali ſe credit amante.
Ipſe etiam ſimiles traxit per viſcera flammas
Ulmus, & inſoliti ſtimulos perſenſit amoris.
Felix Ulme nimis, Vitem dum diligis, illa
Reſpondet curis, & amorem exæquat amore.
Jamque triumphatis victor remeabat ab Indis
Bacchus, eum circum gravibus conſtricta catenis,
Nec bene ſervitii patiens gens decolor ibat.
Ille ubi felici notas pede contigit oras,
Prima videre ſuam tanto poſt tempore Vitem
Cura fuit, ſolitaſque audire & reddere voces.
Necdum etenim Vitis veſanum, Bacche, furorem
Audieras. Nymphæ is ſubito ſe ad limina profert.
Nympha per umbroſos, Ulmo comitante, receſſus,
Deliciaſque hortorum inter, florentiaque arva
Iverat, & niveis Ulmum tum forte lacertis
Amplexata, ſibi æternos optabat amores.
Cum procul hærentem juveni, mollique fovente
Complexu, torvo reſpexit lumine Bacchus.
Ilicet irarum violento percitus æſtu,

Ergone, ait, noſtrum potuiſti fallere numen,
Immeritumque dolis fraudaſti, perfida, Bacchum?
Ergo puella meos impune irriſerit ignes,
Supplicioque ſcelus, merita nec morte rependet.
Juppiter, ô noſtri ſi verè ſanguinis auctor
Diceris, & non ulla tuæ te tædia prolis
Cepere, ingratam pœnas da ſolvere Vitem,
Quas meruit; nec ſe pœnis ſubduxerit iſte,
Sitque in morte comes, ceu turpi in crimine,
Paſtor.

Audiit Omnipotens gemitus & vota rogantis.
Continuo amborum terræ veſtigia figit.
Tum vero ramos digitis exire videres,
Et viridi comptos involvi fronde capillos.
Jamque ſuum ſentit nodoſo cortice pectus
Nympha tegi, & rigido mutari viſcera ligno.
Tu quoque ſupplicio, Paſtor, damnatus eodem,
Pro capite excelſum tollis ſuper aſtra cacumen,
Pro pedibus lenta radice in Tartara tendis,
Emoriturque vagus procero in corpore ſenſus.
Sed quamvis duro ſepti ſint undique libro,
Lumine caſſi ambo, penituſque ſit arbor uterque,
Una tamen ſemper miſeris ſententia reſtat;
Hæc Ulmo æternum dum vult hæſiſſe marito,
Hic tenuiſſe inter dilectam brachia Vitem.

II.

IRIS.

Iris Junonis nuntia, repulso Mercurio, Phœbi blandimentis capitur. Mercurius furtivos Iridis amores defert ad Junonem. Illa, re compertâ, Iridem obscuras in nubes relegatam æterno divortio à Phœbo distrahit.

FIda comes Junonis erat Thaumantias Iris,
Nuntiaque in terras Divæ mandata ferebat,
Sueta caput variis florum vincire corollis.
Hanc tranantem auras, & vectam nube cuculi
Viderat ætherea sublimis Phœbus ab arce:
Viderat, & totis admiserat ossibus ignem.
Longe illi tunc Oebalides, Peneia longe
Virgo fuit; formosa animo sola hæserat Iris,
Et veteres ægro pellebat pectore curas.
Ergo diem quoties cœlo revehebat aperto,
Aut Tartessiacis tingebat fluctibus axem,
Irin per cælum, per terras saucius Irin
Vestigat radiis. Nec tantæ hæc nescia curæ
Senserat obtutus, haud aspernata, benignos,
Læta Deo, & furtim captabat lumina Solis,

Et decedenti ſeſe dabat ante videndam.
Præcipue quoties prætexere ſuetus amori
Officium Phœbus Junonia tecta ſubibat,
Comptior hæc ſolito velaverat ante recenti
Flore caput, pictaque aderat perlucida palla.
Dumque miniſterium ſolers obit, & modo Divæ
Candida puniceis ſubnectit crura cothurnis,
Effuſaſve comas dentato dividit auro,
Interea limis Phœbum reſpectat ocellis,
Signa notat, vultumque Dei, nutuſque loquaces.
Mox quæcunque gerit, quoquo veſtigia flexit,
Phœbus adeſt, hæretque comes: non horridus arcu,
Qualis in adverſos mittebat tela Gigantes,
Aut qualis tumidum ſtravit Pythona ſagittis;
Sed placidus, ſed mitis adeſt; nunc mollia ſupplex
Verba jacit, nunc blanditos dat pectore queſtus,
Viſaque formoſis humeſcere fletibus ora.
Iri, inquit, mea lux, ô noſtris pulcrior Iri
Luminibus, tibi par toto nil vidimus orbe,
Cum cœlum & vaſtas luſtramus lampade terras.
Te ſine nox atque umbra ſumus: ſimul aurea cœlo
Exoreris, noſtro clarum decus additur aſtro.
Felix ille, tuos potuit qui cernere vultus;

Flectere qui pectus poterit, felicior ille:
Ipsa superciliis quiddam vocalibus audax
Annuit, & placito vix tandem pugnat amori.
Ergo ubi jam primo tentari percipit igne
Virgineum pectus, nitido munuscula cultu
Addit, Erythræo quæsitas littore conchas,
Intextasque auro vestes, & florea serta,
Et quæ multa leves prolectant dona puellas.
Quondam etiam, si forte vacat, nec jussa morantur
Junonis, placidis demulcet cantibus Irin,
Argutos tereti perstringens pectine nervos,
Divinumque modis aspirat Phœbus amorem.
His penitus molliti animi Thaumantidos, & jam
Victa labat: non occultum sub pectore vulnus
Secum alit, aut cæcos tacitus pudor opprimit æstus:
Dulcibus illa palam flammis favet; anxia cœlo
Quærit amatorem passim, arridetque reperto.
Compellat, miscetque jocos, nec sola recusat
Colloquia, & lenes sera sub nocte susurros:
Non thalamos subeuntem arcet, foribusque repellit.

At non hæc Maja genitum latuere per auras
Labentem cœlo, & rapidis talaribus actum.

'Ad roſeam prius hic oculos adjecerat Irin ;
Sed duram obſequiis mentem expugnare puellæ
Dum ſtudet, illa Dei vanum fruſtrata laborem
Reſtitit, & blandos aliò convertit amores.
Scilicet is ſævum duxit memor inde dolorem.
'Alte hærent animo, prælati injuria Phœbi,
Faſtiditi ignes, turpiſque offenſa repulſæ.
His ſuper accenſus, poſtquam æthere vidit ab alto
Iridis admiſſum furtim in penetralia Phœbum :
Illane, ait, tandem, præ te quam, ſancta, fe-
rebas,
Illa pudicitia eſt ? hic eſt rubor ille modeſta
Fronte ſedens, timido dejectaque lumina vultu ?
Cum juvenum cœtus fugiens, caſtiſſima virgo,
Interiora domus peteres, atque abdita clauſtris
Oppoſitam firmo munires objice portam.
'Appliciti foribus nos ſupplex turba ſedemus ;
Ornant ſerta feras, triverunt oſcula limen,
Et fruſtra ad ſurdos jactamus carmina poſtes :
Tu nos interea poſtico, ſubdola, fallis,
Et furtiva patet venienti janua Phœbo.
Hunc juvat inde meas ridentem audire querelas,
Et tecum dulces per noctem ducere ſomnos.
Veſtrorum at certe ſit Juno teſtis amorum,
Dîque, Deæque omnes. Superas ſic fatus in auras

Tollitur, & celeri Junonis ſacra volatu
Tecta petit. Juno auratis tum forte ſedebat
Porticibus, magna Divûm ſtipante corona.
In mediis adſtans Tegeæus, Nunc ades, inquit,
Nunc ades, ô Juno, tua te ſibi poſtulat Iris,
Illa tuarum Iris teſtiſque & conſcia rerum.
Neſcio quis thalamos irrumpere virginis auſus
Dicitur oppreſſam validis retinere lacertis.
Per mediam noctem, dum tu alto cum Jove dormis;
Omnia conſimilis Phœbo, faciemque, coloremque,
Et rutilos auro crines, floremque juventæ.
Et nunc ille quidem thalamo latet abditus; at mox,
Ni properas, vigilum curas eluſerit omnes.
Erubuit regina Deûm: nec talia credit
Mercurio narranti, aut ſe non credere fingit.
Exilit illa tamen regali ſede, viamque
Iridis ad ſedes cita corripit. Ocyus omnes
Confluxere Dei. Cum Nymphæ ad limina ventum eſt,
Impulit obductos tacito molimine vectes
Protinus, & celeri Juno petit intima greſſu.
Heu virgo infelix! thalami male tecta latebris,
Languida dum molli declinas lumina ſomno,
Et vos cæcus amor lecto complectitur uno.

Inſcia cœlituum præbes ludibria turbæ,
Nec te ſæva oculis Saturnia conſpicit æquis.
Junonis ſedenim mentem pudor, iraque turbant.
Surgite, ait, tandem, par nobile, ſurgite, amantum:
Sat luſu ſomnoque datum. Nunc nubibus, Iri,
Conditor obſcuris, & nigro carcere cœli,
Quæ turpi ſacros fœdaſti crimine cœtus.
Te vero, nivei corruptor, Phœbe, pudoris,
In cœli oppoſitas jubeo diſcedere partes.
Sic ait, & flentem famulæ Thaumantida duris
Conſtrictam vinclis in nubila cæca relegant.
Hîc latet, hîc longo mœrens conſumitur ævo.
Sed quamvis miſeram violati fama pudoris
Angit, & æterni tenebroſus carceris horror,
Plus Phœbo caruiſſe dolet: gemit irrita vota,
Vanaque conjugia, & fruſtra inceptos hymenæos.
Nunc etiam, ſi forte imis conſpexit ab antris
Adverſo Phœbum ſpatiantem limite cœli,
Ilicet impatiens vinclorum erumpere geſtit
Quà datur, & ſumma rutilum caput exerit æthra,
Præcinctum ſertis diverſicoloribus Iris;
Te ſolum, te, Phœbe, petens, ſi qua aſpera fata
Rumpat, & ereptum ſibi reddere poſſit amantem.
Sed ſuperûm decreta vetant, & ferrea Juno

Triſtia manſura ſancit divortia lege.
Ergo amens animi Thaumantis filia largos
Solvitur in fletus; lacrymis manantibus æther
Perpluit, infauſtoſque Deæ teſtatur amores
Uſque coloratis deſcendens nubibus imber.

III.

MAGNES.

Magnes, cælorum explorator ſagax, cùm in eam deflexiſſet impietatem, ut Naturam Diis ſublatis omnium rerum parentem diceret, in Lapidem ab Jove converſus eſt; illius ſectatores in Ferrum.

MAteries oreris noſtro digniſſima verſu,
Myſta ſagax cœli, naturæ nobilis index;
Accola piſcoſi, Magnes, memorande Cayſtri.
Tu tentare domos ſuperas, tu ſidera pernox
Metari, & rerum meditando extundere cauſſas
Auſus eras; tu naturæ ſecreta latentis
Diſcipulorum inter denſas vulgare cathedras.
Lydia te ſtupuit tellus, te Mæonis ora,
Boſporus, & ſparſæ te Cyclades æquore toto;
Te Tyros, & Serum gentes, atque ultima Thule.
Invida ſed Nemeſis præclara intercipit orſa.

Nam dedignatus ſpes affectare caducas,
Ut ſuper humanam ſublimia pectora ſortem
Extulerat Magnes, non illum tetra libido
Illecebris vinctum tenuit, non pocula Bacchi,
Non animum fregere dapes, riſuſque, jocique,
Non chelys, & ductæ levia inter carmina noctes.
Non, ſtudiis vulgi aut populari obnoxius auræ,
Quærit opes, claroque parat ſplendeſcere cultu.
Aſt hominum fugiens cœtus, loca ſola frequentat.

Nunc vagus Ægæi vacuam legit æquoris oram;
Nunc Sipyli valles lentus jacet inter amœnas,
Aut latet umbroſis Tmoli projectus in antris,
Dum mens nobilibus doctrinæ exercita curis,
Emicat, atque gravi membrorum mole ſoluta
Abdita ſcrutatur naſcentum exordia rerum;
Unde graves terræ, fluidum mare, mobilis aër,
Ignis edax; quæ vis tenerum compegerit orbem,
Duxerit inque novas concreta elementa figuras:
Miſſus an Æoliis prorumpat ventus ab antris,
Quæ fluvios urnæ campis fonteſque miniſtrent.
Noverat ille quibus liquefacta metalla caminis
Fundat, & in ſolidum duret natura rigorem;
Quid ſilicis venis incluſos alliget ignes;
Fulmen ſponte cadat, vindex an ab æthere mittat

Tela Deus Siculis Cyclopum cuſa cavernis ;
Quid quatiat terras, refluum cur æſtuet æquor
Motibus alternis ; pluvium quis contrahat arcum ;
Et varios pingat roranti in nube colores.
His animum poſtquam ſpatia inter longa dierum
Intendit ſtudiis, cœlo ſurgentibus aſtris,
Protinus alta petit Mycales, celſive Mimantis
Culmina, qua partem patuit proſpectus in omnem :
Hic cœlo fruitur per noctem liber aperto,
Et mundi in varias oculos circumtulit oras.
Aſtra notat, ſignatque ſitus, qua parte ſub undas
Prona cadant, qua parte ſuos revehantur ad ortus.
Solis hic obliquos duodena per aſtra meatus
Solſtitiique moras, æquataque tempora noctis
Atque die, longo rerum perſpexerat uſu.
Ergo ſigniferum ſegmentis quatuor orbem
Dividit, & gradibus decies ſegmenta novenis ;
Singula comprendant partes ut ſigna tricenas,
Integer & totum deſcribat circulus annum.
Hic primus gemino deprendit cardine ferri
Sidera, & immotum rapidæ vertiginis axem
Immenſos cœli penetrare volubilis orbes.
Cætera dumque levis circum rapit impetus, illos
Certis ſtare locis, ſedeſque tenere quietas.
Hos Graii dixere Polos ; quorum infimus alter

Tantum

Tantum atro ſub Dite latet, ſtygiiſque tenebris,
Quantum alter claro fertur ſublimis Olympo.
Proxima contractis volvuntur ſydera gyris,
Arctophylax, Coluberque ingens, atque Arcades
Urſæ.
Huc mentem, huc vigiles oculos advertere Ma-
gnes
Sueverat, & motus numeris ſignare, locoſque.
Inde rudes pelagi nautas, vix ſumma legentes
Littora, vix trepidis auſos vada ſcindere remis,
Pandere vela jubet pelago, terriſque relictis
Aſtra ſequi, claroque docet confidere cœlo.
Inprimis geminas attendere juſſit ad Arctos,
Arctos æquoreo fugientes gurgite mergi:
Ut Tyrias Cynoſura brevi regat orbe carinas,
Et Grajas Helices agat ingens circulus alnos.
Quinetiam vigili deprendit ſedulus arte,
Quot gradibus terras ſuperet Polus. Æreus axis,
Gnomona quem Graii patria dixere loquela,
Cuditur, ut magno mundi reſpondeat axi.
Altera pars impacta ſolo eſt, pars altera ſurſum
Erigitur, ſpectatque Polum, monſtratque per
umbras
Solis iter, ſpatiis & tempora dividit æquis,
Biſſenaſque diem ſolidum partitur in horas.

Quæ poſtquam ſtudio fuerant comperta ſagaci ;
Privatos non hæc tacitus ſervabat in uſus ,
Edebat diſcenda palam , cœtuque frequenti
Intima pandebat magni miracula mundi.
Atque hæc Magnetis demum dictata ſecuti
Artibus egregiis vitam excoluere nepotes ,
Quos Syros , quos alta Samos , Grajæque Crotonis
Felix ora tulit , Lacedæmoniumque Tarentum ,
Doctorumque Pharos nutrix fœcunda virorum.
Illo Pythagoras redivivus dogmata fonte
Hauſta tulit populis Italûm , quæ deinde ſecutus
Edidit Archytas inter pineta Galeſi ;
Et docta Archytæ ſoboles Ægyptius Horos ,
Quique novum ſydus gaudentibus intulit aſtris ,
Regalem Bereniceo de vertice crinem.
Hæc hominum faciles animos , juvenumque ,
ſenumque ,
Hæc adoleſcentum mentes cepere novellas.
Noctes atque dies affixi poſtibus hærent ,
Circumſtant , urgentque virum , prenſantque rogando ;
Ille rudes format populos , obſcura reſolvit ,
In dubiis reſponſa refert , animaſque jacentes
Tollit humo ſurſum. Juvat ire per æthera magnum
Hoc duce , & occultos terræ penetrare receſſus ,

Aëriaſque domos, & avari viſcera ponti.
Hoc duce, quas homini prudens natura negavit
Quæſivere vias. Ludus fuit æquoris undis
Commiſiſſe animas: auſi conſcendere ſummum
Aëra, & audaci nubes tranare volatu,
Præpetibus pennas circumpoſuere lacertis.
Hac demum fretus miranda Dædalus arte
Inſolitum per iter Minoia vincla fefellit.
Verum ubi ſublatas inflavit gloria mentes,
Ceſſit pulſa Deûm ſenſim formido, pioſque
Eraſere, nefas, tumido de pectore ſenſus.
Solvite, dicebat Magnes, heu ſolvite vana
Relligione animos; mundum Natura gubernat:
Hæc cœlum variis, hæc terras temperat horis.
Non Mars bella ciet, nullum Bellona flagellum
Sæva quatit, nullus Phœbi volat æthere currus,
Juppiter inceſtis nec mittit fulmina lucis.
Iſta ſibi quondam ſimplex commenta vetuſtas
Finxit, & ignaris illuſit mentibus error.
Pellite nunc tandem pavido de corde timores.
Sola parens Natura Dea eſt, ſola omnia gignit,
Sola fovet, vaſtis ſola omnia continet ulnis;
Cætera fabellas, ſocii, credamus aniles.
Talia jactantem non auribus audiit æquis
Juppiter: At certe veros, ait, impie Magnes,

Quæ poſtquam ſtudio fuerant comperta ſagaci ;
Privatos non hæc tacitus ſervabat in uſus ,
Edebat diſcenda palam , cœtuque frequenti
Intima pandebat magni miracula mundi.
Atque hæc Magnetis demum dictata ſecuti
Artibus egregiis vitam excoluere nepotes ,
Quos Syros , quos alta Samos , Grajæque Crotonis
Felix ora tulit , Lacedæmoniumque Tarentum ,
Doctorumque Pharos nutrix fœcunda virorum.
Illo Pythagoras redivivus dogmata fonte
Hauſta tulit populis Italûm , quæ deinde ſecutus
Edidit Archytas inter pineta Galeſi ;
Et docta Archytæ ſoboles Ægyptius Horos ,
Quique novum ſydus gaudentibus intulit aſtris ,
Regalem Bereniceo de vertice crinem.
Hæc hominum faciles animos , juvenumque ,
ſenumque ,
Hæc adoleſcentum mentes cepere novellas.
Noctes atque dies affixi poſtibus hærent ,
Circumſtant , urgentque virum , prenſantque rogando ;
Ille rudes format populos , obſcura reſolvit ,
In dubiis reſponſa refert , animaſque jacentes
Tollit humo ſurſum. Juvat ire per æthera magnum
Hoc duce , & occultos terræ penetrare receſſus ,

Aëriaſque domos, & avari viſcera ponti.
Hoc duce, quas homini prudens natura negavit
Quæſivere vias. Ludus fuit æquoris undis
Commiſiſſe animas: auſi conſcendere ſummum
Aëra, & audaci nubes tranare volatu,
Præpetibus pennas circumpoſuere lacertis.
Hac demum fretus miranda Dædalus arte
Inſolitum per iter Minoia vincla fefellit.
Verum ubi ſublatas inflavit gloria mentes,
Ceſſit pulſa Deûm ſenſim formido, pioſque
Eraſere, nefas, tumido de pectore ſenſus.
Solvite, dicebat Magnes, heu ſolvite vana
Relligione animos; mundum Natura gubernat;
Hæc cœlum variis, hæc terras temperat horis.
Non Mars bella ciet, nullum Bellona flagellum
Sæva quatit, nullus Phœbi volat æthere currus,
Juppiter inceſtis nec mittit fulmina lucis.
Iſta ſibi quondam ſimplex commenta vetuſtas
Finxit, & ignaris illuſit mentibus error.
Pellite nunc tandem pavido de corde timores.
Sola parens Natura Dea eſt, ſola omnia gignit,
Sola fovet, vaſtis ſola omnia continet ulnis;
Cætera fabellas, ſocii, credamus aniles.
Talia jactantem non auribus audiit æquis
Juppiter: At certe veros, ait, impie Magnes,

Experiere Deos. Simul atra mollia caute
Membra ligat: facies homini non priſtina manſit;
Occupat ora ſilex, nec vox aut verba ſequuntur,
Et gravis in medio lapideſcit lingua palato.
Jam nec vena ſalit; nec cor micat: intima torpent
Viſcera, conſtrictos pervadere deſiit artus
Sanguis, & obſtructis exaruit oſſibus humor.
Heu miſer, obſcuris Lydorum conditus antris
Saxum informe lates; te flerunt Aſia Tempe,
Te vagus ambiguis flevit Mæander in undis.
Nec mage diſcipulis ultrix Jovis ira pepercit.
Contudit afflatas veſano crimine mentes,
Aſperaque eduro mutavit pectora ferro:
Et tactum obriguit lethali frigore corpus.
Non omnis tamen in tenues evanuit auras
Spiritus: antiquum retinent Doctoris amorem;
Irrequietus agit deformia corpora motus,
Si qua præſenti poſſint hærere magiſtro.
Ipſe novam quamvis mutato corpore formam
Induerit Magnes, haud ceſſit priſtina cura.
Veſtigare Polum pergit, geminoſque Triones
Quærere, & ad rectum mundi componitur axem.

IV.

APARINE.

Aparines fidem precibus & obsequiis expugnat Ganymedes, nec multo post tempore in calum transfertur. Illa, cùm ereptum fraude maritum diù ac fruſtrà quæreret, nimióque desiderio tabesceret, morte optatâ, in Aparinen plantam mutatur.

PUlsa ministerio Junonia cessserat Hebe,
Grataque miscebat cælesti pocula mensæ
Nuper Dardania Ganymedes raptus ab Ida,
Ora puer nondum prima lanugine signans.
Illum Gargareis spatiantem collibus, alto
Sacra Jovi correptum ales tulit unguibus uncis,
Et pavidum cœli superas evexit ad arces.
Mœrens interea Trojana Aparina per arva
Errat, & amissum deserta requirit amantem,
Idæas Aparina inter pulcherrima Nymphas:
Quam furtim in sylvis, glauci Simoëntis ad undam,
Ruricolæ Fauno genuit Cebrenia Metis,
Metis Hamadryadum non ultima; perque latentes
Occultam saltus matri mandavit alendam.
Illa sub umbrosis educta adoleverat antris.

Nec tamen egregiæ longo præſtantia formæ
Tempore delituit. Manabat pumice vivo
Fons ſacer, inque lacum tenues collegerat undas.
Suave per æſtatem, dum candet torridus aër,
Languida flumineo ſolari frigore membra.
Sæpe illuc, cæli cum Sol ſuprema teneret,
Impatiens æſtus Aparina venire ſolebat,
Et virides inter velamen molle geniſtas
Rejiciens, gelida corpus perfundere lympha.

Troïus at juvenis riguæ florentibus Idæ
Errabat tum forte jugis, curſuque premebat,
Et levibus jaculis, celeres ad retia cervos.
Aſſiduo tandem venatu feſſus, & æſtu,
Et fauces angente ſiti, convallibus imis
Prætereuntis aquæ rivos ſectatur in umbra.
Haud procul, annoſæ denſis ſub frondibus ulmi
Abditus, ambigua vidit ſub luce nitentes
Promentem gelidis Aparinam fontibus artus:
Vidit & obſtupuit, ſecumque hæc corde volutans,
Nam quid, ait, video? num ſacro tincta liquore
Nocturnos Diana parat conſcendere currus?
Quis nitor in vultu? quis in omni corpore candor?
Fiam ego Tireſias, fiam Cadmeïa proles,
Dummodo cæleſtem liceat prope viſere formam.
Troïus hæc ſecum: Nympham mox optat adire,

Et timet, incertoſque animos huc verſat & illuc.

Nec prius accedit, quam ſe circumſpicit ipſe,
Conciliatque novos oculis attentus honores.
At ſimul incerta venientem agnovit in umbra
Nympha virum, tutos meditatur mente receptus,
Tendit in adverſam facili conamine ripam,
Exilit, utque fuit ſine veſtibus, intima ſylvæ
Nuda petit, nigroque pavens ſeſe occulit antro.
Tum juvenis viſæ ſuccenſus imagine formæ,
Quo fugis? exclamat, quonam te proripis? iſto
Pone metus, non me Satyri genuere procaces
Qui teneris vim ferre parem, vitiumque puellis.
Ille ego per ſylvas errans, cudone ferino
Tempora protectus, cujus veſtigia pero
Crudus nuda tegit, Trois ſum regia proles,
Supplicibuſque tamen poſco tua numina votis.
Huc ades, inque ſinus, ô formoſiſſima, noſtros
Labere, Trojani regis nurus. Hæc ait, & mox
Colligit abjectas in fontis margine veſtes,
Collectaſque antri perfert nigrantis ad oram.
Exere cœleſtes, inquit, nunc exere vultus,
Induere, atque tuo jam conſule, virgo, pudori.
Nullæ hic inſidiæ, vanæ ſunt neſcia fraudis
Pectora: ſi magnum noſces Ganymedis amorem,

Sanctum etiam fidumque scies : tantum annue votis
Supplicibus , vinclo mecum sociata jugali
Neu pudeat placidæ consortia ducere vitæ.
Sic fatus , lucum subiit , latuitque sub umbra
Fronde levi tectus ; dum misso Aparina timore ,
Mollibus & dictis tegmen lenita resumit
Depositum , pictoque nitens procedit amictu.
Jam non conspectus , jam non exosa viriles
Affatus ; sed qua Ganymedes parte recessit ,
Huc oculos , huc illa pedes , huc ora ferebat ,
Et pulcrum victa jam mente petebat amantem.
Nec se Dardanides dumosis usque latebris
Continet , ut facili visa est placabilis ore.
Fit propior , verbisque ultro compellat amicis ,
Arcanumque loquens dictis inspirat amorem.
Illa verecundo dejecit lumina vultu ,
Occupat ora rubor , dein paucis talia fatur :
Non sunt vincta mihi duro præcordia ferro ;
Sentio quid sit amor : felix quam fœdere certo
Tecum junget Hymen , quam tu dignabere tæda.
Nunc ergo paribus votis sit Juppiter auctor ;
Accipe , daque fidem. Dixit , dextramque petivit
Trojani juvenis ; dextræque is virginis hæsit.
Exin deliciis , exoptatoque fruuntur

Conjugio, ſimiles urunt dum pectora flammæ,
Irruptoque tenet ſocialis copula nexu.
Felix illa viro, formoſa is conjuge felix.
Sed quid in humanis felix fas dicere rebus?
Quas lacrymas, quos, Nympha, tibi fortuna do-
lores
Sæva parat! dulci flebis viduata marito,
Invidus & Superûm rector tua gaudia tollet:
Altera fulgebat poſt tædas Luna jugales:
Illa fatigatum florenti in gramine corpus
Dum ponit, dulceſque admittunt lumina ſomnos:
Ecce repente volans ſumma Jovis armiger æthra,
Molliter amplexus juvenem tenet, & pede curvo
Sublimem rapiens infert gaudentibus aſtris.
Interea mentem atque oculos Aparina ſopore
Preſſa gravi jacet in ſylvis, ignara malorum
Quæ ſibi cœleſti conflavit Juppiter arce.
Nam poſtquam vacuo diſcuſſit pectore ſomnum;
Sponſum oculis, ſponſum curſu, ſponſum anxia
fruſtra
Mente petit; non ulla quies, nec cum æquore Titan
Mergitur, aut cælum curru, terraſque reviſit.
Antra per, & ſcopulos, atque avia luſtra ferarum
Fertur inops animi, cœlum clamoribus implet,
Magna voce vocans Ganymedem inſana maritum:

Vocales referunt Ganymedis nomina ſylvæ.
Jamque pererratis nemoroſæ anfractibus Idæ,
Protinus arva petit, campiſque vagatur apertis;
Si quis oves paſcit, ſi quis grave verſat aratrum,
Si quis iter longe viſus celerare viator,
Hunc adit, hunc prenſat, properantem huno
voce moratur,
Multa ſuper Ganymede rogans. Quam vana laboras,
Perdita, quæ fruſtra ſperes deprendere magni
Furta Jovis, gratoque Deos fraudare miniſtro!
Ergo exhauſta animis, longoque exercita curſu,
Procubuit, nec vox ægram, nec verba ſequuntur:
Mortem optat: mortem Superi tribuere volenti,
Humanique oris ſpeciem, patriamque figuram
Eripuere. Teres corpus, diductaque circum
In tenues abeunt exanguia brachia ramos;
Stant affixa ſolo veſtigia; vertice crinis
Defluxit, circumpoſitæ manſere corollæ,
Oſtentantque ſuas contexta monilia baccas.
Nec priſci tamen abſcedunt Ganymedis amores:
Obſidet illa vias, & prætereuntibus uncas
Injicit uſque manus, prenſatis veſtibus hæret,
Invitos retinens; aliquis ſi forte repertum
Externis veniens Ganymedem nuntiet oris.

V.

PICUS.

Pico avaro filia erat, quam Mercurius amore ductus ad facundiam & furandi artem informaverat. Mox tamen illa ad Nisum convertit animum, eóque monstrante patris thesauros, in cavam arboris corticem reconditos, clam sustulit. Picus, re comperta, impia fundit convitia in Mercurium furti doctorem; à quo & hic, & filia, ipséque Nisus in aves mutantur.

QUid juvat assiduo truncos pertundere rostro,
Depositosque cava scrutari cortice nummos,
Pice, comes magni quondam dirissime Martis,
Auratas volucris nunc sparsa coloribus alas?
En tua dum dulci complexus membra quiete
Somnus habet, longa obscuræ per tempora noctis,
Subripuit gazas prædatrix Pica latentes,
Grata tibi nata illa, tuo de nomine dicta.
Dux sceleris Nisus, primis qui doctus ab annis
Dejicere emissa sublimem glande palumbem,
Insidiisve feras captare, & figere ferro.
Ille quidem dorso nemoris dum tectus opaci
Venatu invigilat, tacitus per devia furtim
Suspenso graditur Picus pede, quem gravis aur-

Olla premit pendens humeris. Mox ilicis altæ
Summa petit trunco arrepens, libroque resecto
Infodit laceræ thesauros arboris antro.
Quæ procul umbrosa Nisus speculatus ab ulmo
Ad Picam conspecta refert, non futilis index,
Sed juvenes inter Nymphæ gratissimus omnes.
Nam prius huic longo Nisus consueverat usu,
Ex quo Mercurius non sponte reliquit amatam,
Multa dolens, Manesque adiit; sic dura ferebant
Jussa Jovis, longasque moras sub Tartara traxit.
Nec minus illa graves fundebat pectore questus,
Dum simul exactos mœrens reminiscitur annos,
Raptaque præteritæ recolit commercia vitæ.
Floridulo sedenim cum vix pubesceret ævo;
Ausaque tum primum tectis exire paternis,
Sola per irriguas iret virguncula valles,
Roscida Mercurius per sepes fraga legentem
Viderat, & blandos sub pectore traxerat æstus;
Virginis ora notans, & lætæ frontis honores.
Nec tamen hæc formam quæsita accenderat arte:
Nulla fuit rudibus legem dare cura capillis.
Pectora erant picta tantum circumdata palla;
Texuit arguto quam sedula pectine mater.
Protinus incautam Cyllenius arte puellam
Fallere, & in positos prædam compellere casses

Subdolus aggreditur; levibus talaria plantis
Detrahit, ornatumque Dei: mox induit ora
Virginis, & Picæ comitem sese impiger addit;
Multa malus fingens, mulcet sermonibus aures,
Caussasque ex aliis alias serit usque loquendi,
Donec in occultos sylvæ venere recessus.
Hic tum Mercurius se, nec sine crimine, prodit,
Vimque adhibet, miscetque preces. Multum illa repugnat,
Mortalesque vocat vano clamore, Deosque.
'Ast urgente Deo num vis juvet ulla puellam?
Hic voto victor potitur, longosque cientem
Incassum gemitus, raptique pudoris honores
Deflentem verbis ultro solatur amicis:
Pica, oculis, inquit, lux optatissima nostris,
Cara animo conjux, ô cœlo carior ipso,
Hic mecum in solis libeat tibi vivere sylvis.
Num te Mercurii uxorem, magnique Tonantis
Pœnitet esse nurum? Nunc virginitatis ademptæ
Præmia magna feres, facundæ munera linguæ,
Dicendique artes, & mentes flectere dictis,
Et quidquid placuit jucundo tollere furto.
His placati animi; sensim his mansuescere corda
Incipiunt; petit ipsa Deum, jamque omnis in uno
Mercurio victæ obsequiis stat cura puellæ,

Pectoraque arſerunt paribus concordia flammis.
Mercurii fraudes, & natæ crimina Picum
Perſenſiſſe ferunt; ſed crebris vicit avarum
Pica patrem donis, culpamque auctore redemit.
At Jovis imperiis Manes Tegeæus ad imos,
Rurſus & ad Superûm ſtellantia limina longam
Cogitur ire viam. Proh quantus amantibus inſtat
Inde dolor! nigris pernox flet Pica ſub antris.
Ora madent lacrymis, rumpuntur pectora queſtu.
Cum fugiens raptim nemorum per devia velox
Cerva ſub obſcurum Picæ ſe proripit antrum
Fixa latus jaculo; ſequitur quam præpete curſu
Niſus agens telis, inflicti vulneris auctor.
Illa velut ſupplex muta prece viſa ſalutem eſt
Poſcere reſpectans: nec ſpernit Pica precantem.
Progreditur latebris, currentique obvia Niſo,
Siſte gradum, Juvenis, dixit: quid fervidus iſtuc
Irrumpis, ſedes auſus turbare quietas?
Is viſu obſtupuit; ceciderunt ſpicula dextra.
Heus, ait, heus aliud noſtro ſtat pectore telum.
Ipſe feras captans capior, prædaſque petentem,
O Dea, prædata es: captum ne ſperne, tuumque
Eſſe velis. Niſum non averſata rogantem,
Neſcio qua ſenſit tangi dulcedine pectus.
Triſte ſupercilium poſuit, vultuſque ſerenos

Induit, & facilem dictis accommodat aurem.
Inde adeo sæpe in sylvis loca sola secuti
Conveniunt, longasque trahunt sermonibus horas.
Tunc longe huic Deus ille fuit, quem nuper inani
Fallacis ductum specie delusit amoris.
Jamque novis prisci cessêrunt ignibus ignes.
Tum quoque corticibus, Niso monstrante, cavatis
Occuluisse patrem congestum noverat aurum.
Ilicet injecta est animis væsana cupido
Tollendi patrias putri de caudice gazas,
Consiliumque fugæ capiunt: præit ipse timenti;
Nectentemque moras urget, dux criminis idem
Depositique index Nisus, suasorque rapinæ.
Clam portantur opes pelago, prædaque potiti
Externas patria gentes petiere relicta.
Qui simul ad Pici pervenit nuntius aures,
Nisi ausus, probrumque domus, natamque pudoris
Oblitam furtim laribus fugisse paternis,
Exiliit trepidans, aurique cubile revisit.
Ast sedes vacuas, & raptum comperit aurum.
Tunc natæ patuere doli, & scelus omne retectum est.
Ergo fremens animis Picus, verba impia jactat
In Superos, totique facit convitia cœlo.

Præcipue infandas Tegeæi devovet artes ;
Auctorem ſcelerum appellans , fraudiſque magiſtrum.

Cæleſti interea præpes Tegeæus ab arce ,
Ad Picam tum forte redux properabat amatam.
Mox etiam properaſſe pudet , Picæ irrita poſtquam
Pacta audit, turpemque fugâ, Niſique Hymenæos,
Et violata ſenis Pici ſua numina lingua.
Ilicet ardentes concepit fervidus iras ,
Et meritis fontes meditatur plectere pœnis.
Humanum his corpus ſedenim detraxit & ora ;
Treſque novas juſſit volucres accedere ſylvis.
Purpureæ Niſi naſcuntur corpore plumæ ;
Quodque incendebat radiatas murice veſtes
In pennis rutilat diverſicoloribus aurum.
At non ceſſit amor nummi , truncique repoſtas
Quærere pergit opes & robora figere roſtro.
Ipſa quoque induitur plumoſo tegmine Pica ,
Et varios alæ circum traxere colores.

Lingua loquax ſupereſt , & garrula copia fandi ,
Subdola mens , fallendi artes , & priſtina furta.
At tu , Niſe , leves veheris ſublimis in auras
Præpetibus pennis ; tu nubibus ales ab altis ,
Ut ſolitum , ſectaris aves , & ab æthere lapſum
Invaſiſſe juvat prædas , & vivere rapto.

IDYLLIA.

I.

ALEXANDRO MORO

S. P. D.

PETRUS DANIEL HUETIUS.

CUm essem ante annum in Hollandia, tum primum notitia, nec multo post magna familiaritas inter nos fuit. Etsi autem nullo sequestro aambito, sed casu quodã susceptа hæc amicitia est, ejusmodi tamen animorum conjunctio statim est consecuta, ut non recens nata illa, sed à multis retro annis conflata & confirmata credi posset. Neque enim ego ullã de te bene merendi occasionem pratermittere; neque tu ullis omnino officiis, quibus amicitia foveri & ali potest, deesse videbare. Meminero equidem, quoad vivam, quam amica me & sollicita ope istic cum adversa valetudine conflictantem sis prosecutus: quam salsis & Atticis jocis, omni lepore conditis, valentiorem quidem me, sed fastidio, quod ex morbo contraxeram, adhuc laborantem, tanquam bellariis exceperis: quam cultis & eruditis carminibus, me jam pristinæ sanitati restitutum, languidulum tamen, ad excutiendum veternum hunc, ad reponendum etiam provocaris. Feciſſem id quidem, nec ingratiis, nisi per temporis angustias (id quod tute scis) & occupationes stetisset, quibus tum misere distrahebar. Adduxisti tamen eo me, ut quod inter

negotia ne aggredi quidem poteram, illud ego in otio, quod nunc primum nactus sum, facturum me aliquando reciperem. Ab illo itaque tempore oppignoratam tibi fidem meam nunc tandem libero. Hoc unum præ me fero, eos quos ad te mitto versus, Latinos esse; & vel ipsa argumenti novitate futuros tibi non ingratos; atque adeo ad Lucretiani carminis normam fuisse exactos. Quod si me mea opinio, temere forsan præcepta, ut sua quemque sæpe numero, fallit, scito viros magnos Johannem Auratum, & Famianum Stradam, aggressos idem aliquando, turpiter se dedisse. Vale. Cadomi, ipsis Calendis Januariis, MDCLIV.

EPIPHORA.

INcluta Mnemosynæ soboles, ô nostra voluptas
Calliope, præstans animorum conciliatrix,
Quæ sensim fera corda lacis, quæ voce canora
Blanditim mulces hominum mortalia secla:
Tu me nascentem dias in luminis oras
Æterno complexa favore es, proque secuta;
Per te jucundam potui traducere vitam
Hactenus, haud Phœbi donis cantuque carentem:
Tu nostro curas pepulisti è corde sequaceis,
Et potuisti animi dubios componere fluctus.
En etiam nostris divinos incutis igneis,
O Dea, pectoribus; per summa pericula ductum

Quo poſtquam caput immiti ſubduximus orco,
Nunc alacres tandem & morbi languore ſoluti,
Carmine promamus longi tormenta doloris:
Carmine, quo magni quondam Lucretius orbis
Naturam, & cœli deſcripſit maximitatem.
Ergo his flexanimum dictis inſperge leporem,
Permulcere mei quò cantu ſuaviloquenti,
Muſæo & poſſim doctum contingere melle
Pectus Alexandri, quem tempus, Diva, per omne
Omnibus inſtructum cumulaſti prodiga donis.
At tu, More, cave, ne quæ diſpoſta fideli
Mœnera noſtra tibi ſtudio ſunt, ſpreta relinquas,
Diverſuſve abeas, ſint interlecta priuſquam;
Ne te Calliope quoque dedignata relinquat.
Alter menſis hic eſt, ex quo ſum nactus acutum,
Atque novum, notumque mihi non ante dolorem.
At quo de genere hic morbus fuat, illud ego iſtis
Carminibus conor deſcribere; protinus omni
A ſimilis morbi cauſſa ut caveat ſibi, quiſquis
Verſibus advertet noſtris animum, adque plicabit.
Verſabar dum forte inter juveneſque, puellaſque,
Ingentique animum devinctus volnere amoris

Quærebam quanam arte meam mihi conciliarem
Phyllida, detexi caput, ut volgo fit, & isto
Ornatu, mentis cœpi intima sensa profari.
Illa quidem nostris haudquaquam saxea dictis
Aurem præbebat facilem, mentemque benignam,
Responsisque etiam me dignabatur amicis.
At mea dum blanda delinit corda loquela,
Haud animadverti stillare ex æthere tetrum
Humorem, qualis crepera sub luce profundi
Sæpe solet, sera ostendit cum lumina Vesper.
Continuo humenti contactus frigore vertex,
Infestique algus læsum stringore cerebrum
Collectæ magnam fundit vim pituitaï.
Quod genus in putri cum caudice prendimus olim
Tardigradam cochleam, domiportam, sanguine cassam;
Illam si quis acus ferro transfigat acuto,
Angustas intra sese mox contrahit ædeis;
Interea deforme exit de volnere virus,
Percussoris acum maculans, dextramque cruentans.
Sic postquam admorsum est noctis cere frigoribus brum,
Haud mora contrahitur; tum vero noxius humor
Expressus, capitis per caulas diffluit omneis.

Pars etenim in fundum volvit ſe pectoris imum,
Stringitur unde acri humectum raucedine guttur,
Unde & languentes artus quatit improba tuſſis.
Pars ſtomachum diverſa petit, rivoſque fluentes
Excipit ingluvies, atque hic demum coaceſcunt,
Et gignunt non parvum corrumpendo dolorem.
Hujus at humoris pars effluit altera apertis
Naribus, in mucum & turpem reſoluta coryzam;
Atque niſi immundas nares ſudaria tergant,
Scilicet aſſiduo decurrat flumine mucus.
Quin etiam pituitaï ſe colligit hujus
Particula, & refugit ſuetos averſa meatus,
Inſolitamque viam tentat, gaudetque remotas
Indugredi capitis partes: tum incluſa cavernis
Verticis, emitti nulla ratione poteſtur,
Sed potius latebris intus comprenſa tenet ſe.
His animadverſis, nunc rem deſcribere pergam;
Illo quo nuper mihi contigit ordine. Totum
Poſtquam traduxi languens ex rheumate men-
ſem;
Tetraque replerunt pituitæ flumina pectus;
Ter denoſque dies de naribu', deque cerebro
Humor profluxit; nec longum tempus, & ingens
Dimidii capitis dolor ingruit, haud ſecus atque
Si foret in cerebrum mihi forte impacta ſecuris

Vi magna; ratus hunc ſum ſcilicet eſſe dolorem;
Quem miſſi gignunt alvi de fæce vapores.
'Aſt erat à vera longe hoc ratione repulſum,
Et me animus fallebat; enim nonnulla vacivos
Pars erat illius humoris nacta receſſus,
Membranas inter cerebri, & dextrum inter ocel-
lum.
Naviter at clauſus cum omnis foret exitus eji;
Ipſum ſeſe oculum intra aggreſſa erat inſinuare.
Tum proporro, eſſent quaſi magna percita plaga;
Lumina turgebant circum ſuffuſa rubore
Sanguineo, lacrymiſque perennibus ora rigabant:
'Alterius ſed enim morbus communis utrique eſt.
'Adde quod incerto tentari membra rigore
Experiebar, & alternis me pallida febris
Frigore torrebat languentem, aut igne coquebat.
Hinc factum ut deformaret liventia luror,
Et triſtis circum macies obduceret ora.
Ergo convenio medicum: Quæ pocula ſumam?
'An pilula, an noſtram mittetur bolus in alvum;
Quæ magnum poſſit capitis ſedare dolorem,
O Aſclepiade, lacrymaſque abſtergat ocellis?
Hæc ego; tum medicus contra ſic farier infit:
O Juvenis, prima noviſſe ab origine morbi
Illius cauſſam, non intermiſſa Galeni

Lectio, & Hippocratis multos versata per annos
Pagina Phœbigenæ, experientiaque ipsa, dedêre.
Hæc ille, & morbi causſas memorabat easdem,
Carminibus quas nos paulo descripsimus ante.
Ergo has aggreditur certa expugnare medela.
Nam plantagineis albumina diluit undis
Ovorum; hinc porro cataplasmata frigida fiunt;
Quæ possint oculis humorem avertere tetrum.
Femina præterea, quæ partum enixa recenter
Esset masculeum, quæque esset nigra capillis,
Deligitur, nostrumque petit delecta cubile;
Distento huic candens ex ubere lacteus humor
Funditur, hoc insertim turgida lumina mulcet;
Protinus ut tali tactu recreata valescant.
Quin etiam fluvios inter, pigrasque paludeis,
Quæritur informis, sitiensque cruoris hirudo,
Anguineum genus; hæc postquam deprensa tenetur,
Temporibus nostris adponitur, adque plicatur
Ægros circum oculos; tum dente admordet acuto
Pelliculam, impurumque avido sanguen bibit ore;
Sanguinis inque locum protelo impellitur humor
Noxius, inde avidi mox anguis viscera complet.
Quod superest, humeris ventosa cucurbita nostris

Impoſita eſt, ardens fax intro eſt condita poſt-
quam
Cerea: deſubito protractæ grandia carnis
Augmina turſerunt; caro porro hæc ſanguine
mixtum
Continuo humorem tetrum de vertice traxit.
Diditur hic alias poſtilla in corpori' parteis;
Hunc ubi dis natura ſupat deinde, & facit are.
Arte vacefactum eſt ægrum poſtquam caput illa;
Scilicet ardoris violenti pauſa ſecuta eſt,
Priſca valetudo rediit, triſtiſque gravedo
Abſceſſit capiti, languentibus ægror ocellis.
Denique convalui auxilio medicaminis hujus,
Quod quondam, ut perhibent, ſolers tum rep-
perit uſus,
Cum primum varias agitando extunderet arteis.
Hoc pacto matrem naturam ars filia vicit.
At vos, queis inter ſuetum eſt ſæpe eſſe puellas;
Hoc, Juvenes, ſapite exemplo, & me diſcite
talem
Intempeſtivi obſequii ſolviſſe luelam.

II.

AD CAROLUM SANCTAMAUREUM, *DUCEM* MONTAUSERIUM, *SERENISSIMI DELPHINI* INSTITUTIONI PRÆFECTUM.

ANcipitis Jani reduces venere Calendæ:
Per medias fervent munera missa vias.
Nos tibi, MONTOSIDE, *nostris decus addite rebus*,
Offerimus purum, munera parva, Salem.
Tu facili cape dona manu; tenuis quoque magnos
Mica salis fertur pacificasse Deos.
Sic tibi se docilem præstet regalis alumnus,
Attentaque tuos combibat aure sales.

SAL.

AB Sale principium rebus, salis omnia plena,
Æquoraque, & tellus ingens, atque humidus aër.
Nam queis occultas naturæ accedere partes

Eſt labor, & cæcis diſſolvere corpora flammis,
Inque ſuum partes rurſum componere corpus,
Terna ſubeſſe ferunt miſtis primordia rebus,
Mercurii liquidos latices, & ſulfura viva,
Fecundoſque ſales. Oculis variata colores
Sulfura ſubjiciunt, flammiſque alimenta miniſtrant:
Mobilis in craſſam diſtendit ſingula molem
Corpora Mercurius: firma compage revinxit
Vis ſalis, incerto fluerent ne turbida lapſu.
Divite ſal etiam diſperſit provida dextra,
Cum varios primum rebus natura ſapores
Adderet, & noſtris condiret fercula menſis.
Sal adeo eſt quodcunque ſapit, quodcunque palatum
Afficit; expreſſum ſeu pingui ab arundine ſaccharo,
Collectumve jugis nectar florentis Hymetti
Affluat ad molles blanda dulcedine ſenſus,
Abſinthi ſive ora gravis contriſtet amaror.
At genus haud unum ſalis eſt: ſal foſſile terra
Eruitur; puteis liquidum ſal manat ab altis;
In ſal ſpumantes concreſcunt æquoris undæ,
Aut cum ſuppoſitis ferveſcunt ignibus, aut cum
Littoreæ rapido ſiccantur ſole lacunæ.

Sal Ammoniacas inter ſuccreſſit arenas.
Sal injecta facit carbonibus unda columnis.
Sal quoque in immenſas procero vertice moles
Tollitur; exciſis ſalſa de rupe columnis
Condit Arabs ſolidas Euphratis ad oſtia turres.
Præterea geminum ſal deprendêre Magiſtri
Rebus inhæreſcens; nativa hoc mole deorſum
Vergit, at in tenues illud flamma evehit auras.
Denique conferto rubrum ſale conſtat alumen,
Calchantumque virens ſutoribus utile, nec non
Effoſſum Parii nitrum tellure Canopi,
Et quæ plura meo non eſt comprendere verſu.
Vis ſalibus genitalis ineſt, vivoſque calores
Segnibus in Venerem dant ſalſamenta maritis.
Hinc ad res Veneris pronos dixêre ſalaces.
Ipſa Venus quippe orta ſalo eſt, emerſaque ſalſis
Fluctibus, aurata vehitur ſuper æquora concha.
Ergo ſalis quondam geniales reſpuit eſus
Turba Parætoniæ ſacris operata Juvencæ.
Sal fortunatas largo beat ubere terras,
Arvaque rèſpondent avidis ſale fœta colonis:
Quod ſimul exceſſit gremio telluris amicæ,
Fluctibus elutum crebris, atque ignibus hauſtum,
Langueſcunt glebæ ſteriles, viduataque tellus
Triſti pigra jacet ſenio, & ſal mœret ademptum.

Aſt inopem ſumma miſeratus Juppiter arce
Optatum effœto ſenſim ſal corpore miſcet.
Tum recreata novo turget prægnans ſale tellus.
Hinc vegetum plantis robur venit, inde feraces
Concipiunt ſuccos, & pinguia pabula ſylvæ,
Et tandem lætis onerat ſe fructibus arbos,
Atque inſperatas meſſes miratur arator.
Ipſe fovens molles clauſis præſepibus agnos,
Matribus upilio ſparſas ſale præbuit herbas;
Præbuit, atque nova vidit pinguedine lætos
In ſpem lanigeræ fœtus adoleſcere gentis,
Plenaque ſpumanti retulit mulctralia lacte.
Salſa miniſtratur fugientibus eſca columbis:
Hinc redit actus amor patriæ, campiſque relictis
Spreta coloratæ revolant ad tecta volucres.
Quod niſi quæſitas lauta ad convivia carnes
Rerum ſerva memor ſalſugine maceret acri,
Æſtus, & humentis flatus vitiaverit Auſtri.
Sal quippe integrum ſervat poſt ultima corpus
Funera, reſtringens in tabem deflua membra.
Eſſe datam immundis animam quoque pro ſale porcis
Scite Chryſippus docuit. Sale fictile vitrum
Cogitur: accenſis Venetûm fornacibus ardens
Cryſtallus ſale concreſcit; liquefactaque ſaxa,

Et fuſos cineres dono ſalis excoquit ignis.
Fœda novo labes ſi forte inolevit amictu,
Vi ſalis eluitur; ſordes velamina ponunt,
Et ſale in antiquum fulgent reparata nitorem.
Non alia pollet vi pravæ terra Cimoli,
Quæque Brigantino petitur de vertice creta,
Priſcave Tymphaicum celebrat quod Græcia gypſum,
Et ſapo, & fœdas purgant quæ ſmegmata veſtes.
Quid duram glaciem, preſſique coagula lactis
Commemorem, ſalibus tantum conſtricta refuſis?
Quid veſco ſale perfoſſas in littore cautes?
Pulſa fames, & amor ſalibus revocatur edendi;
Obtuſoque abeunt faſtidia longa palato.
Sal Superis gratum, Superûm ſale frangitur ira,
Et parco ſale luſtralis contingitur unda.
Ipſe puer ſacros ſubiturus vertice fontes
Rite pio ſal ſincerum prius excipit ore.
Olim etiam feſtas Divûm ſtans victima ad aras,
Et tinctura ſacros effuſo ſanguine cultros,
Candenti ſalſas fruges cervice recepit.
Et ſegeti metuens micæ ſalientis honorem,
Farraque frugiferæ Cereri dedit horna colonus.
Signatur ſalibus princeps ſapientia puris.

Explorat dubios longus ſalis eſus amicos :
Toto etiam voluit quondam tentare medimno
Lælius, optaſſet ſi quem ſibi cautus amicum.
Inde fit ut lætis effundens lucida menſis
Concha ſales poſitos, triſtes prænuntiet iras;
Occultoſque dolos, cæcaſque tumeſcere lites.
Tèmporibus ſale conſtabant ſtipendia priſcis :
Hinc & perpetuum meruêre ſalaria nomen.
Priſcæ Romulidûm plebi, ſanctoque Senatu
Munera grata ſalis donavit Marcius Ancus ;
Primus & inſtituit populo gaudente ſalinas.
Cara annona ſalis : magna mercede coëmptum
Sal fiſcum gaza regalem ditat opima :
Provenit haud terris ſedenim præſtantius ullis ;
Quam quod Santonici collectum ad littoris oram
Uſque peregrinæ referunt trans æquora puppes.
Denique non noſtros commendat gratia mores,
Ni fuerint tincti ſalibus ; frigemus inepti,
Nullus honos, nulla ingrato ſermone venuſtas ;
Averſæ fugiunt Charites, Venus ipſa faceſſit,
Et formoſa ſuum præcludit Nympha cubile.
Adde ſales verbis, ô non indocte Poeta,
Si quis manſuro ſperas de carmine famam.
Sed noſtra hoc tandem conſiſtat limite Muſa ;
Ne forte inſulſum pariat faſtidia carmen.

III.

AD JOHANNEM CAPELANUM.

Dulcia nobilibus dum dividis otia curis,
Claraque magnanimæ committis facta Puellæ
Postera mansuris quondam per sæcula chartis,
Et numeris divinum aquas, CAPELLANE, Maronem:

Hic ego deductum meditor tibi dicere carmen,
Et longam sermone viam narrare pedestri;
Hinc porro majora parans, & versibus olim
Inde aliis, aliisque, tuos dicturus honores.
Contractam facilis nunc ergo exporrige frontem,
Si magnis animum fas est avertere rebus;
Hiberniisque procul subjecta Trionibus arva
Decurre, & mecum casus evolve marinos,
Queis me olim primo pubescens flore juventus
Jactatum implicuit, propius spectare volentem
Didita CHRISTINÆ variis miracula terris:
CHRISTINÆ, quæ tum sceptro spectabilis aureo
Ibat, & attentis dicebat jura Suecis;
At nunc sceptra super, fragilesque evecta coronas,
Ardua magnorum superat fastigia Regum.

ITER SUECICUM.

EGreſſum Cadomo primum me Diva recepit.
Honflorium tendo hinc : ægrum lectica fe-
rebat ,
Lecticam manni : quorum hic pravo pede fultus
Dum titubat , mediis effuſum exponit arenis.
Tum pranſi lembo ferimur , ſerique ſubimus
Urbem Franciſci Regis de nomine dictam.
Hic expectantes dum pontus & aura faverent ,
Otia conſumunt miſeros , nec tædia poſſunt ,
Aut arx , aut validi ſpectando fallere muri.
Undecima tandem panduntur carbaſa luce :
Ridentur comites , quos nauſea crebra fatigat ,
Non ego ; jejuni nam vix depellere ventris
Salſa carne famem poſſum , vel pane recocto.
Vicina interea nobis dum ripa propinquat
Caletum , geminas Anglorum è littore puppes
Proſpicimus plenis ad nos contendere velis.
Obſtupuit navis rector de gente Batava ;
Arma huc , arma , Viri , inclamat , tormenta pa-
rentur ,
Vela legant nautæ , belli det buccina ſignum.
O quam me tantis ſtolidum objeciſſe periclis
Pœnituit !

Pœnituit! ſcabrum accingor rubigine ferrum,
Spem ſimulans, tacitum condens ſub corde dolorem.
Ut propiùs venêre Angli, de puppe magiſter
Compellat noſtros: Unde, & quo? Cuncta petenti
Ordine rettulimus; converſa is vela retorſit.
Navim quarta dies Zelandis appulit oris;
Præbuit optatos venienti Veria portus.
Hinc Middelburgum rapimur, ſed poſtera rurſus
Nos pelago lux commiſit; tua mœnia læti,
Dordrectum, intramus, quibus infeſtos procul hoſtes
Et Moſa & Vahalis revolutis fluctibus arcent.
Æneus ad Roteram mihi poſt ſpectatur Eraſmus:
Tum Delphi, & Delphis monumenta inſignia gentis
Naſſaviæ. Tectum Leidæ dein præbuit hoſpes.
Grata ſequens multum nobis aurora virorum
Primos noſſe dedit, Phœbi qui ſacra frequentant;
Heinſiaden, & Salmaſium, duo maxima Pindi
Lumina: tum medicum mihi cernitur Amphitheatrum,
Bibliotheca, Hortus peregrinis conſitus herbis;
Et quæ multa ſolet lentus ſpectare viator.

Visitur hinc nobis prælorum Harlema repertrix ;
Et Pelusiaco ferratæ in littore classis.
Amstelodamensi demum succedimus urbi.
Occurrunt læto testantes gaudia vultu
Unanimes socii, Bochartus, Vossius, atque
Complures alii, (tacitos quos Musa relinquit)
Extremos una cupidi lustrare Suëcos.
Suave extra patriam veteris complexus amici.
Altera lux spectare dedit mysteria gentis
Judææ ; ductor Judæus & ipse Manasses.
Ast adducta secans dirus præputia culter
Dum tenet attentum, & sublati insania ritus,
Ecce abaci, quo inferre pii cœlestia Mosis
Scripta solent, summo extremum limbum pede tango
Insciius ; insueto cuncti fremuere tumultu :
Diffugio veritus damnosi vulnera cultri.
Inde Ultrajectum petimus ; Schurmannia nobis
Anna salutatur, muliebris gloria sexus.
Artis opus miror varium, quod mente sagaci,
Aut manibus doctis virgo ingeniosa paravit.
Hinc discedentes excepit paupere tecto,
Et paleam fessis Elspettum præbuit hornam ;
Rusticaque ilignas onerarunt fercula lances.
Carpimus inde viam Suvollæ ad mœnia, longos

Hic ubi Kempenſis ſancte traduxerat annos ;
Nunc etiam extincti vivit quoque fama ſuperſtes ,
Mox Hardenbergam ſera ſub nocte venimus :
Ridetur nobis veteri mos ductus ab ævo.
Quippe ubi deligitur revoluto tempore Conſul ,
Barbati circa menſam ſtatuuntur acernam ,
Hiſpidaque imponunt attenti menta Quirites :
Porrigitur ſeries barbarum deſuper ingens.
Beſtia , pes , mordax , ſueta inter creſcere ſordes ;
Ponitur in medio ; tum cujus , numine Divûm ,
Barbam adiit , feſto huic gratantur murmure Pa-
tres ,
Atque celebratur ſubjecta per oppida Conſul.
Proxima Veſphaliæ pergentibus arva tenentur :
Gens procera , aliis toto capite altior extat ;
Ætnæis olim dicas è fratribus ortam.
Ingens huc peregre venientes excipit aula ,
Ignis ubi in medio ; circum capræque , boveſque ;
Immundique ſues , & non ſine matribus agni ;
Et pater , & fuſi paſſim cum conjuge nati.
Si vitam hanc mortale genus regnante trahebat
Saturno , ut perhibent , placeant mihi ferrea ſe-
cla.
Hic ſteriles campi , atque humiles ingrata my-
ricas ,

Innumeris tellus fert dulcia pabula porcis ;
Quos neque vel torrere veru, aut ferventibus ollis
Incoquere, at ſummi ſuſpenſos fornice tecti,
Aëre ſiccatos, fumo durare ſuëti
Simplicibus totos gaudent imponere menſis.
Hinc procul attollit turritum Brema cacumen ;
Erigimur ſtudio, claramque adipiſcimur urbem.
Continuò laſſus conſterni mando cubile :
Plumea ſubjecta eſt mihi culcitra, culcitra rurſus
Eſt injecta ſuper ; nec longum tempus, & ingens
Prorumpit toto fuſus de corpore ſudor,
Nec potui dulces tali ſub tegmine ſomnos
Ducere ; nox infeſta mihi prorſus fuit illa.
Orta dies demum eſt dilectæ nigra catellæ :
Præcipiti nam decurſu dum currus arenis
Volvitur in planis, obliſit curva morantem
Hanc rota ; ſed calido per noctem infoſſa fimeto,
Et ſaturata oleo, priſcum eſt indepta vigorem.
Hoſpitium nobis dein Septem-clauſtra dederunt ;
Virginibus quondam ſanctis florens domus ; at nunc
Porticibus vacuis de multis quinque ſuperſunt,
Collapſæque ruunt ædes, ac limina Divûm,
Poſtquam Lutherus nova ſacra his intulit oris.

Proh, quæ Boxthudæ nos dein fortuna manebat!
Hic matrona potens, pulcra comitata puella,
Occurrit: miles formosa in virgine fixus
Usque premit latus, & passim sectatur euntem.
Hanc dum Bochartus prisca cum matre salutat,
Festivisque avidas implet sermonibus aures,
Incensus miles, venasque inflatus Iaccho,
Ut solitum, insontem Bochartum ad prœlia poscit,
Et vix composito junxerunt fœdere dextras.
Orta luce vagum cymba prætervehor Albim,
Hamburgique alacris tandem vestigia figo.
Hic picturatos in vestimenta tapetas
Induitur populus; camposque, urbesque videres
Instratis gestari humeris: Junonius ales
Talia non varia pandit spectacula cauda,
Nec tot in imbrifera pinguntur nube colores.
Hinc languens recta Slesvici ad mœnia tendo;
Archaicos ægro sternit Gottorpia lectos.
Bis senas luces me detinuere volentem
Illic antiqua signata volumina dextra,
Et longis splendens cellis pretiosa supellex,
Barbaraque emensus Persarum Olearius arva,
Atque frequens mihi Cimbrorum cum Principe sermo.

Hinc pene egreſſis cari præcordia bilis
Invaſit ſocii ; verùm Haderſlevia crebro
Sanatum vomitu vidit ſub lumina prima.
Balthica jamque ſuos oſtendunt æquora fluctus :
Provehimur pelago , & Cimbrorum linquimus oras.
Haud procul in tumido apparet Fionia ponto ;
Pingue ſolum exupero , frigentique imbre madentem
Excepit mediis fundata Otthonia terris.
At dum clauſa tenet per noctem lumina ſomnus ;
Subripuit noſtras gens inſidioſa lacernas :
Digredior triſtis , pluvioque obnoxius Auſtro.
Niburgo potimur nocturni , ubi regia pellex
Clauſa latet tenebris , & cæco carcere , poſtquam
Lurida regali contrivit toxica menſæ ;
Dignior infami tetro pro crimine morte.
Eſt in conſpectu dives Zelandia contra
Inſula ; nos illuc ventis & remige puppis
Acta vehens , vix ſubduxit venientibus Euris ;
Alteraque ad ſcopulos pene eſt illiſa latentes
Pone ſequens : canas illic Meleagrides alas
Pandunt , inſuetumque canes dant gutture murmur.
Illic corporibus videas permiſta luporum

Robore ferali pendentia corpora furum;
Quam multa autumno pendent ex arbore mala.
Infixos trabibus ſubter mirabere cultros
Ægrorum manibus, quos olim ſtipite ſi qui
Incauti rapient, languentum corpore morbus
Cedet, ſi qua fides, rapientum in viſcera ſerpet.
Obvia currentes ſiſtit Roſchildia, condens
Marmoreis tumulis Danorum corpora Regum.
Protinus excelſis ſpectabilis Hafnia muris
Surgentem oſtentat turrim ſuper æthera, cujus
Aërium poſſit currus ſuperare cacumen,
Acclivi aſcenſu, non ſtructis ordine ſcalis.
Admiſſis ferimur bigis, curruque citato,
Atque in regifica laſſi conſedimus urbe.
Poſtquam membra quies recreavit, proxima
Regem
Viſere cura fuit; ſpatioſa ſiſtor in aula;
Utque parum viſu valeo, ſpecularia promo,
Et Regem vitreis proſpectans orbibus utor.
Haud tulit hanc ſpeciem Princeps, mihi jamque
parabat
Vincula bile tumens; fugio, portuſque relinquo.
Fluctibus in mediis anguſta occurrit Huena,
Aſtris ſacra olim, & cœleſtibus inclyta curis;
Nunc piſces tantum ſolers captare marinos.

Huc feror, & viridi ſuperato colle, Tychonis
Dilapſas ædes veneror, pretioſaque fletu
Rudera conſpergo, & rurſum do carbaſa ventis.
In medio exoritur tempeſtas turbida curſu.
Horremus pavidi; vixque uvida membra quieto
Excipiens tandem fovet Helſenuria portu.
Æquoreo me ſubductum fortuna periclo
Pene alio merſit; nam dum munimina ſpectans
Cronemburgi obeo, foſſam prope labor in imam.
Quàm varii impendent peregrinis undique caſus!
Tranquillam in patria potuit qui ducere vitam,
Liquerit hic dulces numquam me autore penates.
Inde ſinum vento fruſtra luctante Codanum
Trajicimus: nobis apponit ſedulus hoſpes
Salgama ſparſa croco; Gothico hæc ſapit eſca pa-
lato:
Tum zytho, atque ovis incoctas oggerit offas,
Et vino, atque uvis ſiccat quas clara Corinthus;
Et cruſtis pilo tunſis, & olentibus herbis:
Incretum his piper acre, & odorum caryophyl-
lum,
Et coriandra ſimul, tum zinziber, atque ſinapi;
Sacchar, mella, oleum, marathrum, flavumque
butyrum.
Non alias Hecaten atris ſub ſedibus Orci

Crediderim libaſſe dapes ; triſtiſque noverca
Non alios miſcet privigni in funera ſuccos.
Ergo venenatas impranſi liquimus eſcas.
Nocturni ire viam perreximus, atque diurni.
Pulvereos ſolvit valida Helmæſtadia currus.
Inde referre pedem, patriaſque reviſere terras
Cogitur, & flentes ultro amplexatus amicos
Voſſius abſcedit ; ſic litera miſſa jubebat.
Ingredimur crebra nigrantes abiete ſilvas,
Viſigothis notas ſedes ; ſitientibus illi
Hydromeli apponunt, & piſtam rite farinam
Exiguo ſale contingunt, parcoque cumino,
Appenſam fumi durant, ac lumina ſolis.
Hanc fruſtra impacto tentaris cædere cultro ;
Viribus at durum tuditem ſuper incute totis.
Scanduntur celſæ rupes, Smalandica terra,
Vetterique lacûs ſinuoſum littus obimus.
Dat nobis illic ſervus riſuſque, jocoſque ;
Dum ſummo curru ſtans, nocturnoque galero
Tectus, Davidicos attentus concinit hymnos,
Arguti numeris conſtrictos arte Maroti,
Claudini & rauco corrumpit gutture cantus.
Mox datur Oſtrogothûm ſcabros attingere fines.
Aſpera gens victu, pelles induta ferinas ;
Membra ſitu livent, & aduſti frigore vultus ;

Præcingunt matrum villoſæ tempora mitræ.
Vectores illic ſuccuſſant ſtridula plauſtra.
Dant requiem longis conſtructa mapalia truncis;
Conſtratum viridi Horeſcit ceſpite culmen,
Quo paſtum teneræ ſcandunt de more bidentes.
Deſuper admittunt anguſta foramina lucem,
Haud ſecus ac, Romæ tenuit quas Terminus, ædes.

Quinquaginta intus lecti, queis ſternitur hoſpes,
Et pater, & conjux, poſitique in ſtramine vernæ.
Hinc lotî egreſſus cauſa ſub nocte ſilenti,
Regredior, primumque ratus ſubiiſſe cubile,
Quo ſocius molli laxabat membra quiete,
Altum proflanti vetulæ de pectore ſomnum
Inſcius accubui, laterique jacentis adhæſi.
O quales movit veniens aurora cachinnos!
Dant gratam ingentes pinus abeuntibus umbram.
Tum nos Lincopiæ nox opprimit; Olaus illinc,
Et Magnus Magno eſt ortus cum fratre Johannes.

Norcopiam tendunt currus; hîc ærea lamna
Cuditur, hîc grandem ſignant ex ære monetam,
Longaque deductum tenuant in fila orichalcum.
Illa merce premens externus navita puppes,
In patrias quæſita refert compendia terras.

Proxima Nicopiæ ſtatio, gratiſſima ſedes
Matris Reginæ, poſtquam eſt orbata marito,
Carpitur atque illic triſti Leonora ſenecta.
Hinc fit per ſcopulos gradientibus obvia Telga,
Urbs præclara olim, piceis nunc ignibus hauſta.
Rangifer hîc ſtabulis borealis clauſa tenetur
Beſtia; multiplici ſublimia tempora cornu
Vallantur; ſimilis vivaci cætera cervo.
Concretis glacie lacubus, campiſque nivoſis
Illa trahas rapit, & volucres prævertitur Euros.
Pruteno huc quidam veniens de littore, vino
Invitos torſit, crebris urſitque culullis;
Me pene incautum vicit vis ſubdola Bacchi.
Impoſuit longis erroribus Holmia finem.

EPISTOLÆ.

I.

AD ÆGIDIUM MENAGIUM.

Hominum judicia nullius esse momenti, tum Poëtæ ipsius experientiâ, tum brevi fabulâ ostenditur.

PRolixam tibi, MENAGI jucunde, salutem
Mittit HUETIADES, ægro vix corpore firmus,
Multò mente minùs validus, longaque peresus
Tristitia, & vigiles volvens sub pectore curas.
Addictum sedenim Musis invisa fatigant,
Atque animos alio conferre negotia cogunt,
Sollicitudine distractum, & mœrore sequaci.
Præterea (me quippe dolor non unicus angit)
Seu juvet ingenuas animum exercere per artes;
Seu genium placare parem, rarisque diebus
Parca verecundo celebrem convivia Baccho;
Noxia seu priscæ recolens contagia vitæ
Certum cautus iter, meliori fœdere, carpo;

Eſſe domi ſeu pertæſum eſt, cupiduſque jacentes
Viſere fert animus longe trans æquora terras;
Quidquid ago, obſcœnis inſons ludibria linguis
Debeo, & infeſto me dente calumnia mordet.
Naturæ quippe auſpicium prout quiſque ſecutus
Optatis fertur ſtudiis, aliena reprendit,
Infenſuſque palam reliquis, ſe amplectitur unum.
Civica nam queis jura placent & opella forenſis,
Militiam ſpernunt; contra qui Martia tractant
Arma, fori ſtrepitus & longa negotia damnant.
Qui Phœbum, Muſaſque colit (qualem eſſe libenter
Me dederim) ſumma ſurgens de luce, diſertis
Immoritur libris, ac cætera ſidet ineptus.
Urbanum civem & nitidum vir ruſticus odit;
Agreſtem urbanus ſtivam ac rus garrit olere.
Quin etiam meretrice nepos inſanus amica,
Tetra hominum vibex, & magnum dedecus, audet
Ipſe probare ſuos, aliorum carpere mores.
Vos mala, MENAGI, nequaquam talia tangunt,
Ampla Pariſiacæ colitis qui mœnia gentis.
Illic ſponte ſua ſedenim, propriumque ſecutus
Arbitrium ſe quiſque regit, nec commoda livor

Limat transversis oculis, vel dente venenat:
Illic quisque suas attendit sedulus ad res,
Negligit alterius: tum si quem forte negotî
Aut hominum cepit satias, sese ille remotis
Occultare potest vicis, nec cognitus ulli
Ducere præteritæ quæsita oblivia vitæ.

Atque utinam tali nos munere fata beassent;
Urbis Cæsareæ cives, Cadmique nepotes,
Possemus fungi officiis, componere curas
Ad libitum, nec scurrilis convitia linguæ,
Aut duri virgam censoris ferre superbam:
Hæc mihi præ cunctis fuerit gratissima tellus:
Quæ quoniam non fata sinunt, nec primitus atris
Mentibus impactas fas est dispellere sordes,
Has liceat saltem misera proferre querelas
Conditione super. Tu nostrum commodus audi;
Atque dole (sic Dî tibi dent optata) dolorem.

Prima tribus lustris mihi nondum adoleverat ætas,
Plagosi nec jam metuebam sceptra magistri:
Inde mihi Virtus, illinc damnosa Voluptas
Adstiterunt, quales in primo limine vitæ
Viderat Alcides, Cei stat si qua Sophistæ
Usque fides dictis. Ego magna exempla secutus;
Sperno Voluptatem, austera Virtute petita,

Informo rebus generoſum pectus honeſtis,
Intendo mentem ſtudiis, antiqua revolvo
Romanis ſimul, & dictata volumina Grajis,
Continuans lucem tenebris, lucique tenebras:
Immenſos ſtudium fallebat dulce labores.
Optime MENAGI, quoſnam mihi carpere fructus
Hinc licuiſſe putas? pulcri quæ gratia facti?
Fabula Cadmæis decantatiſſima ſcurris
Nempe fui; helleboro caput hic purgare meraco
Me jubet; ille faceta dicax ænigmata ſolvi
Poſtulat, & miſerum quæſitis ludit ineptis.
At me parte alia ſecretò convenit alter,
Vir bonus, atque meo qui dulces geſſerat olim
Cum patre amicitias; is triſti ſerius ore,
Quid tibi vis, ait, ô juvenum ſtultiſſime? quorſum
Inſanam hanc molem librorum inſanior ipſe
Congeris, & primos incaſſum conteris annos?
An carioſa legens veterum monumenta, putas rem
Creſcere poſſe tibi? num ſic eris utilis urbi?
Utilis & conſanguineis? concinnus amicis?
Mactam dote tibi contingere teris opima
Squallenti uxorem, & librorum pulvere fœdo?
Non ita; te chartis attentum invadet egeſtas,

Ludibrium ſcurris fies, & mœror amicis.
Ergo age, dumque licet, ſanam catus indue mentem;
In lucem prodi, paribus colludere geſti;
Nec minus augenda feſtines ſtrenuus in re.
Nummatas ſapiens ultro ſectare puellas,
Obſequio, cultuque oris, pexoque capillo;
Et viduas grato locupletes munere capta.
Sic ait, attonitumque novo ſermone reliquit;
Haud aliter nudo quam qui pede preſſerit anguem.
Nam quid ad hæc rerum vix ullo providus uſu
Senſiſſet puer? imperium fero credulus, & mox
Dulcibus abjungor Muſis; mihi prima voluptas
In medios dormire dies, & odoribus ungi
Cæſariem, & veſtes variatis pingere vittis;
Ceſſatumque inter formoſas ire puellas.

Vix mihi per ſpatium vita hæc eſt acta bimeſtre;
Accurrunt ad me noti, fidique ſodales;
Tu, Motiæe, venis, qui Phœbo deditus olim
Atque cliens Muſis, primus nunc jura ſacerdos
Cadmææ Themidis (ſic Dî voluêre) gubernas:
Tu, Palmeri, aderas, quo non præſtantior alter,
Et Martis tractare enſes, calamoſque Minervæ.
Veniſti, ô gazæ differtum pectus opimæ,

Bocharte, ætates mentem verſate per omnes,
Perque omnes populos: veniſti, docte Briosi,
Tempora Phœbea circum redimite corona:
Veniſti, Savari, quo verſu ſacra Dianæ
Dicere nulla olim meliorem protulit ætas,
Nulla vel in ſeris olim quoque proferet annis:
Tu reliquos veniſti inter fidiſſimus omnes,
Candide Præmonti, noſtri pars maxima quondam,
Nunc ingens deſiderium, te funere poſtquam
Edomitum crudo rapuit vis improba lethi:
Affuit & mutas agitans Vicmannius artes,
Judicio prudens, mente acer, pectore purus:
Affuit ante alios ingens Mambrunius omnes,
Qui me tunc monitis juvenem formabat amicis,
Calliopes præcepta ſagax, ſanctique labores
Flaviadæ retro venturis prodere ſeclis.
Is me præ reliquis pudibundum inceſſit amaris
Opprobriis, vitæ noxas & crimina ponit
Ante oculos, priſcum rectique inſpirat amorem.
Siccine, dicebat, dudum præclara minatus,
In vitium te ferre paras, virtute relicta?
Num tibi deſidiæ cordi, nugæque doloſæ?
Ergo potes ceſſator, iners, contemptor honeſti,
Ludere diſcinctos inter, pars magna, nepotes,

Et turpi, oblitus meliora, litare Vacunæ?
At non hæc de te dederas promissa, juventam
Nobilibus Phœbi statuens consumere curis.
Quod si non omnis cecidit de pectore virtus,
Excute mollitiem, & vitæ te redde priori.
Dicenti hæc aderat blandus convictor, amicus
Integer, interpres veteris doctissimus ævi,
Æmulus ille Ovidî laudum, magnique Maronis;
Et quo regali Cadomum Doctore superbit,
HALLÆUS; nostra hic alia de parte reprendens
Flagitia, ultrici meritum perfudit aceto.
Haud tulit incussum mens non obtusa pudo-
rem;
Erubui, & priscas animo conversus ad artes,
Sedulus amissum satago sarcire labore
Tempus, & ignavæ reparo dispendia vitæ.
Tum vero indoctæ redeunt convitia gentis,
Nec sævo vulgus me rodere dente malignum
Tempore ab hoc usquam cessat. Pater alme le-
porum,
Si vacat à priscis paulum requiescere chartis,
Rem non dissimilem, nec longa est fabula, disce.
Forte senex, nato quondam comitatus, asellum
Ibat agens; aberat vacuo omnis sarcina dorso;
Quando præteriens quidam non notus, Ineptos,

Exclamat, pulcrum quibus eſt ſic parcere onagro!
Audiit, aſſenſitque ſenex; conſcendit in armos
Ipſe prior, lumbis puer inſidet, atque ita pergunt.
Vixque viæ paulum confectum erat, obvius alter
Occurrens, Pecudi cur ilia rumpitis? inquit,
Ægre animam trahit, & jamjam ſub pondere feſſa
Decidet. Id metuens, aſinum miſeratus onuſtum,
Ire ſenex natum peditem jubet, ipſe ſuperſtat.
Tertius adveniens, Ne ſic tua commoda captes,
Dure ſenex, aſt ætatis miſerere tenellæ.
Protinus accipiens convitia ſæva benigne,
Paruit, exiliitque bonus, ſudore fluentem
Apprendit puerum, pecudiſque imponit in armos;
Ipſe ſequebatur, coſtaſque dolabat aſelli.
Ad primum lapidem venit alter naris aduncæ;
Hercule non pecudis tibi ſunt cædenda flagello
Tergora, vir bone, ſed pueri, qui vectus aſello
Pergit, & effœtum pedibus ſinit ire parentem.
Talibus at placidi verbis patientia tandem
Læſa ſenis, veras juſſit depromere voces:
Pol miſer eſt hominum quiſquis convitia curat:
Quo pede cœpiſti, hoc ſecurus pergere diſcas.

II.

AD ANTONIUM HALLÆUM PROFESS. REG.

Excuſat ſe à pangendis carminibus.

QUid reſides, HALLÆE, vocas ad carmina Muſas?
Quid mihi neglectam longo jam tempore ſuades
Sollicitare chelyn, noſtriſque impervia plantis
Scandere Parnaſſi dubio faſtigia greſſu?
Hoc ego ſi precibus cedens, & multa roganti
Hallæo faciam, nec me dignoſcat Apollo,
Nec probet haud ullo digeſtos ordine verſus.
Non adeo ipſe mei ſum nunc oblitus, ut ægra
Carmina, & exultis auſim inficianda Camœnis
Promere, quæ nec te fuerint ſub judice tuta.
Quod ſi me quondam temerarius impulit error
Ad ſacros latices, bifidique cacumina montis:
Si denſas propter lauros Permeſſide lympha
Ebrius, Aonios ivi ſine lege per agros;
Auſus & æterna frontem vincire corona;
Sat fuerit nimiumque, ſemel peccaſſe; ſed ultra
Non excuſabit nova crimina priſtinus error.

Ergo quod vitæ ſupereſt, ignobilis otî
Florebit ſtudiis : me non orcheſtra canentem
Excipiet, nec compoſitos ſudante cerebro
Narrantem verſus ridebit vulgus ineptum.

III.

AD ALEXANDRUM MORUM.

EXTEMPORALIS RESPONSIO.

JAm pridem reſides noſtro ſub pectore flammas,
Divina Phœbi munera,
Dilapſamque facem in cineres, Calatea decoris
Quam pupulis ſuccenderat,
Carminibus, ſuavi quæ condit Muſa lepore,
Venuſte MORE, ſuſcitas,
Qualia non cecinit Naſo, molliſve Catullus;
Noſterve Flaccus carmina.
O, quàm te Phœbo acceptum, facilique Thaliæ;
Quàm te beatum prædicem,
Qui ſic languentem potis es recreare ſodalem;
Qui ſic jocari cum libet!
Me verò Origenis carioſa volumina torquent;
Et lenta febris excoquit.

Quod nisi sub tiliis tecum garrivero nostris
Hac luce Lunæ proxima,
Licet & fato concedere luce sequenti,
Amice, concupiverim.

ELEGIÆ.

I.

DE POETIS CADOMENSIBUS

Quorum exemplis ad poësim invitatus est.

RUxelii fontes, Cadmæique antra Malherbæ,
In vestris liceat procubuisse toris.
Barbara non Scythico genuit me Nympha sub axe;
Torrida non Cancri sidere terra tulit.
Nascentem placidis fovit pater Olena lymphis:
Muscosum puero sæpe cubile dedit;
Qua minor Ancræis lapsus de montibus Udo
Nobilibus supplex adsociatur aquis:
Olena, posthabito quem Xantho invisit Apollo;
Et leni auratas abluit amne comas.
Fertur & hic gelidis citharam pulsasse sub antris;
Atque leves Musis præcinuisse modos.
Sæpe illic inter corylos tardissima noctem
Dormiit hesternis fessa Thalia choris.

Florida per riguas vidi veſtigia valles:
Afflabat ſanctis ſuavior aura locis.
Hæc mihi monſtrabat teneris Hallæus ab annis:
Tentabam ſacras hoc præeunte vias.
Fas tibi Pegaſidum, dixit, cognoſcere greſſus.
Iſto calle pedes Dî poſuere ſuos,
Et Cadmo geniti vates melioribus annis,
Rupibus his faciles turba ſecuta Deos.
Paſtor Hyanteæ ſic quondam vallibus Aſcræ
Præſentes meruit cernere Pieridas.
Iſthinc argutis animi venere Marotis:
Fluxit ab Oleniis fontibus ille lepos.
Carmina linigeri non iſta dedere Cadurci:
Non hæc tam doctos contulit aura ſales.
Bertaldum myrto tenerum texere palumbes,
Ubera lactenti cùm daret ipſa Venus.
Valclinis teretes cædentem Pana cicutas
Vidimus; hinc illis fiſtula juncta fuit:
Fiſtula, Fraxineas inter notiſſima ſylvas,
Arcadico referens carmina digna Deo.
Iſta Patriſius nuper projectus in umbra
Ludebat virides inter Hamadryadas.
Ipſa etiam Montem ſubter dictabat Acutum
Savario leges caſtæ Diana ſuas.

Non

Non puduit molles Saraſini ad carmina Nymphas
Sub crotalis criſpum ducere ab arte latus.
Albius huic ſi contra auſit certare Tibullus,
Judice vel Nemeſi poſteriora feret.
In medio ſtantem juvenes cinxere Malherbam,
Nexaque ſutilibus ſerta tulere roſis.
Ille Deo ſimilis, citharaque inſignis eburna,
Saxa movet, rapidas & fide ſiſtit aquas.
Poſteritas etiam mihi ſera rependet honores,
His ſi me quondam jungere fama volet.
Ergo age, Cadmæis audax bacchata poëtis
Scande juga, atque virûm tu quoque in ora veni.
Aggredere æternos, quos Phœbus ſpõdet, honores:
Non omni placeat laurea lecta jugo.
Te nemus hoc, te luſtra vocant, te Naiades udæ,
Te medio ſurgens Olena fonte vocat.
Tempus erit, cum tu Phœbea fronde revinctus,
Quadrijugis vectus conſpiciaris equis,
Et tibi pulſanti vocales pectine nervos
Plaudat honorato ſedula turba ſeni.
Nec levis hinc noſtris accedet gloria rebus,
Nobis déque tuo nomine nomen erit.
Sic puerum Hallæus monitis urgebat amicis.
Creſcebant animi juſſa ſub illa mei.

II.

AD LYCORIDEM,

EX PERSONA

CN. CORNELII GALLI.

Ut illam perfidiæ ſuæ pœniteat.

ERgo ego fallacis nuper nova cura puellæ,
Excluſus ſurdas nunc querar ante fores!
Et poterit vana malecautum fallere lingua,
Et mecum teſtes fallere inulta Deos!
Nunc ubi pacta fides, cõjunctaque dextera dextræ,
Verbaque confictis diſſimulata dolis?
Credulus omnis amans: utinam male credulus errem,
Et falſa eluſus credulitate querar.
Se, tamen haud dubiis, nec noſtrum id fallit amorem,
Indiciis prodit mox violanda fides.
Non licet aſſuetos in vultu agnoſcere riſus,
Non ore in nitido nutus amantis ineſt;
Blanditiæque, jocique leves, molleſque ſuſurri,
Et quæ flexanimus verba miniſtrat amor.

Quæ mihi culpa nocet? quo crimine, ſæva Ly-
cori,
Commerui faſtus ſuſtinuiſſe tuos?
Pectora manſerunt fallenti fida, nec alter
Arguitur nobis prætepuiſſe calor.
Huc ades, ô noſtris fruſtra expugnata querelis;
Huc ades, ô oculis inſidiata meis;
Inque ſinus redeas, ô formoſiſſima, noſtros:
Pollicitis debes jungere facta tuis.
Quid refugis puri ſincerum pectoris ignem?
Quid faciles luſus, ingenuoſque ſales?
Hæc olim, fas ſit jam dicere vera, placebant,
Et potuere animos conciliaſſe tuos.
Cantabam? noſter decuit, te judice, cantus:
Saltabam? hac inerat mobilitate decor.
Dulcia Pierio meditabar carmina plectro?
Jurabas Clario carmina digna Deo.
Quid juvat ingratam votis ſuperaſſe puellam?
Quid juvat officiis demeruiſſe meis?
Clauſa quid obſcuras jacuiſſe ad limina noctes;
Quum Deus effuſo tunderet imbre latus?
Quid foribus pictas juvat impoſuiſſe corollas?
Oſcula quid poſti ſæpe dediſſe tuo?
Nobile, ſi neſcis, per me jam nomen adepta es;
Et ſociis facta es invidioſa tuis.

Neglectus mihi fons sacer est, & culmina Pin-
di,
Pierideſque Deæ, Pieridumque Deus.
Te propter blandos Galateæ ſprevimus ignes,
Nec vinctam piguit deſeruiſſe fidem.
Et tamen hæc reliquas inter formoſa puellas
Fertur, & eſt multis ſæpe petita procis.
Crebra ad me teneros referebat littera queſtus,
Littera, quam lacrymis ſparſerat ipſa ſuis!
Non ſolitum pondus dulces habuere querelæ,
Et gemitus mœſtos mobilis aura tulit.
Admiſſa his luimus forſan perjuria pœnis,
Peccato forſan torqueor ipſe meo.
Forſan & exemplo fieri vis perfida noſtro,
Ut mala commiſi quæ prior, ipſe feram.
At noſtro potius ſapias maleſana periclo,
Ne pariter læſos experiare Deos.
Fallere cœleſtes pudeat, jurataque ſæpe
Sidera, polliciti conſcia facta tui;
Noſtro infuſa ſinu prima quum nocte jaceres,
Ad ſtrepitus raucos prætereuntis aquæ.
Eſt prope Dardaniæ candentia mœnia Romæ,
Floribus & læto gramine pictus ager:
Hinc viridi ridens aſſurgit ceſpite collis,
Evolvit placidas hinc Tiberinus aquas.

Grata quies riguæ florenti in margine ripæ,
Gratum in gramineo procubuiſſe toro.
Sæpe illuc taciti ſubmotis teſtibus ambo
Venimus, occultos nocte juvante dolos.
Aſt hæc ante alias (meminiſſes vana Lycori)
Ante alias omnes hora beata fuit,
Quum tu egreſſa domo, dicta maturior hora,
Veniſti ad juſſum non comitata locum.
Meque renidenti caſtigans ore morantem,
Improbe, dixiſti, ſiccine ſerus ades?
Candida formoſos veſtis velaverat artus:
Vitta renodatam preſſerat arte comam.
Talem cœruleus quondam Nereida Delphin
Vexit ad Hæmonium per freta longa virũ.
Sedimus ad mollem ſinuoſi fluminis undam;
Summa fere noſtros contigit unda pedes.
Non puduit tunc lenta meis dare colla lacertis,
Et caput in gremio compoſuiſſe meo.
Lux mea, dicebam, cœleſtia numina teſtor,
Dum vivam, tempus te fore in omne meam.
At tu purpureis figens mellita labellis
Oſcula dicebas, Tu quoque noſter eris;
Concepto tantum faveant pia numina voto,
Quæque micas cœlo, Delia, teſtis ades.

Curva renaſcentis ſplendebant cornua Lunæ ;
Et placida æſtivæ tempora noctis erant.
Audiit è cœlo promiſſum Luna ſereno ,
Clarius & puro ſidere lumen iit.
Audiit & glaucus vitreis Tiberinus ab antris ;
Quæque colunt Tiberis curva fluenta Deæ.
Aſt hæc præcipiti Boreæ nunc vota dediſti ,
Atque procelloſis diripienda Notis.
Lædere nec verita es , quos nuper ſupplice lin-
gua
Præſentes fueras teſtificata Deos.
Indoluit falſis ſpretam ſe Cynthia verbis ,
Deque aſtro viſa eſt erubuiſſe ſuo ;
Quum tua volventem tacito perjuria corde
Me vidit ſolito Cynthia flere loco.
Omina fortunent ſuperi ; ſua ſæpe Diana
Vindicat ultrici numina læſa manu.
Læſa hæc incautæ Cydippes febribus artus
Torruit , & Ceum juſſit habere virum.
Bis ſeptem Niobe natorum funera vidit :
Vidit , & eſt Sipyli vertice facta ſilex.
Terreat Oenidæ validis fera fixa ſagittis :
Terreat ambuſto torre ſceleſta parens.
Et viſa ſine veſte Dea Autonoeïus Heros ,
Miratus fronti cornua nata ſuæ.

Quam timui, quum tu morbo tentata doleres,
Ne Divis pœnas impia lingua daret!
Dî, prohibete nefas; nec ego crudelis amorem
Hac mercede velim promeruiſſe tuum.
Sit ſatius vixiſſe ream, ſi crimina cordi
Sunt tibi, quam fatis occubuiſſe ream.
Me tamen & curis, te crimine, teque periclo
Exolviſſe potes, ſtet modo pactus amor.
Stet promiſſa fides, ſerumque adoleſcat in ævum:
Hæc ſit cura mihi, cura ſit illa tibi.
Juppiter ex alto probet hoc ſublimis Olympo:
Hoc Venus, hoc Veneris filius ipſe velit.

III.

THEA.

I Puer, i; Theam confeſtim in pocula miſce:
Urget non ſolitus lumina noſtra ſopor:
Mens ſtupet: obtuſæ languent in corpore vires.
Languorem ſolvet vivida Thea novum.
Dum loquor, ecce focis infertur feſſilis olla.
Appoſito infuſus æſtuat igne latex.

Protinus injicitur contortis Thea capillis.
Explicat implexas fervida lympha comas.
Impletur vacuum cœlesti nectare pectus.
Intima vitalis permeat ossa calor.
Jamque fugit venis ignavi caussa veterni:
Marcida jam cæco fomite membra vigent.
Actutum incaluit blando mens icta vapore,
Dum felix agitat percita corda furor.
Non luctu est animus, non curæ obnoxius ulli:
Sed jocus, & risus, deliciæque placent,
Urbanique sales, & tinctus sermo lepore,
Et quæ multa solet fundere lingua dicax.
Nunc juvat assiduos intermisisse labores,
Et dulcem studiis inseruisse moram.
Nunc juvat & facili voces inflectere cantu,
Aut digitis resonæ ducere fila lyræ.
O Thea! ô sacro demessæ termite frondes!
O stirps magnorum munere nata Deûm!
Quæ te læta tulit regio? quo limite cœli
Alma salutifero germine turget humus?
Hanc pater Eois Phœbus consevit in hortis:
Aurora aspersit rore benigna suo.
Et, seu materno jussit de nomine dici,
Sive Deûm ex donis, Thea vocata fuit.

Quippe tulere Dei naſcenti munera plantæ.
Lætitiam Comus, Mars animoſque dedit;
Tuque, Coronide, ſuccos facis eſſe ſalubres;
Hebe, fers rugis canitieque moram.
Mercurius vegetæ mentis conceſſit acumen.
Argutum Muſæ contribuere melos.
Ergo non alios in carmina ſufficit æſtus,
Qui Pimplæa rigat nobilis antra latex.
Hinc Theæ quiſquis crebro ſe proluit hauſtu,
Tradidit huic artes dexter Apollo ſuas,
Et caput implicuit lauro, curruque levatum
Sacra coronatis ad juga vexit equis.
Non ego divini penitus ſum muneris expers:
Thea meo tingit ſæpius amne comas.
Spumea cumque ſuis infecit pocula ſuccis,
Et mea jucundus fluxit in ora liquor,
Mens commota novo confeſtim excanduit æſtro:
Venere ad numeros carmina ſponte ſuos:
Carmina, quæ ſeri ſtudeant didiciſſe nepotes,
Cadmæiſque canat docta puella jugis,
Et circum recubans avida bibat aure juventus,
Aut agat ad teneros mollia membra modos,
Dicat &, Hæc iſtis cantabat Huetius antris;
Oſtendatque mea ſaxa notata manu.

Livor edax, in me vanis incurris habenis:
Melpomene cedro nomina nostra linet.
Meque suis addet laudatrix Gallia fastis,
Illum post cineres spondet Apollo diem.

IV.

Ἐπὶ τῷ Λοδοΐκου

ΣΕΛΤΖΙΟΥ

Εὐγενεστάτου καὶ ἐλλογιμωτάτου νεοδύου θανατῷ.

ΕΛΕΓΟΣ.

Ἄρχετε νῦν λιγυροὶ, ἑταῖροι φίλοι, ἄρχετε πένθους,
Ἠϊθέων κῦδος κάτθανε Σελτζιάδης.
Παιδικὰ χρυσείας Ἀφροδίτης, ἔρνος Ἄρηος,
Ἡρώων τε γένος εὐκλεὲς, αἷμα Διός.
Σπάρτα σε Φοῖβος ἔφιζεν ὅλος, Χάριτές τε παρειαῖς,
Χείλεσι μὲν Πειθὼ, καὶ βλεφάροισιν Ἔρως.

Καὶ Ζιὸς τον ἐόντα δυσώνυμον ἤρπασε μῆρα,
Ουρανίων Γ' ἐνέρθις πέμψεν ἄθυρμα θεῶν.
Αυτὰρ Φαβρίκιος, μεσσῶν κλέος, ὃ φρεσὶν ἔτλη,
Αἶψα ϑ' ἐξέθορεν ὕβριν ἀμυνόμενος.
Παλλὰς Ἀθηναίη, καὶ Φοῖβος Συμπαραμάζ-
τον,
Πιερίδων θ' ἕνθεν αὐτάσασκε χορός.
Ἡδέα φορμίζουσιν ὁμῶς, ϑαμβοῦσα κατίσχει
Ἶς αὐέμου πνοιαὶ, καὶ ῥόθιον ποταμοῦ.
Θελξινόοις κληθεὶς μολπῇσι, Κόρης γ' ἀέ-
κητος,
Ἡρῳέντα ζόφον κάλλιπε Σελτζιάδης.
Εἰκελος Ἀθανάτοισι πολίσυτος ἐξεφαάνθη.
Παύτοῃ αὐὰ σόμασι ζησόμενος πινυτά.
Ὡς φάσαν ἀιγείδην Ζειρῇς ποτε Περσεφο-
νείας
Ἐιργμένον Ἀλκείδᾳ ἄλκαρ ὑπεξερύειν.
Ἰσπολύτῳ τε δεδυπότι καὶ πάλιν ἐς φάος
ἐλθεῖν
Θιλκτῆρες μῆλις δῶκε κραναϊδέων.

Λήγετε γᾶν λιγυρᾶ, ἔταροι, ἴτε, λήγετε πένθους,
Σελλιάδης ἧμαρ μάρτιμον ἐξέφυγεν.

EPIGRAMMATA.

I.

EPIGRAMMA.

AINIΓMATΩΔΕΣ.

SYrmatopullilutositrahus, doctorionummus,
Romulidistoricus, gloriolaucupida,
Loripedatquecathedrituus, mentaureobarbus,
Putrididentinus, rufipilosicutis,
Simychonarifluus, rubicundoculumidilippus,
Hircaxillolidus, rostrirepandibrochus,
Trinigalerigerus, simulacriplateidecorus,
Franciscanicola, nugipolyloquides.

II.

Εἰς τρεχέδειπνον κλέπτην.

Εὔχομαί σ' ἅπαντων, ὃς ἀλύμπιος
ναίεις

Δώμησε, εἴ ποτε δῇ, θάνατον μετὰ, εἰς
ἄϊδα δῦ
Νυκπλαθρομοφάγα τε καὶ ὠμηβόρα
τρεχέδειπνα,
Εὐμενέδης τόμαθος μὲγ' ἀφαιρεῖν ἔργος ὀδόν-
πῶν,
Φλοιοῖς θ' ἑσταάμβμα σκληροῖς παρὰ ἀμυγδαλέαι
θεῖναι
Λιτάς μιαρᾶς θέσθαι τῇδε κελαάξεις.

III.

AD CHANAVARINUM;

Pro reddita versibus Gallicis Vite Ecloga.

IMmeritam Vitem quo sis dignatus honore
Audiit, & subito sic mihi Phœbus ait:
Est jam, cui Vitis plus quam tibi debeat, alter;
Esse illi dederas, hic dedit esse bene.

IV.

AD MARIAM PRATEAM

VIRGINEM ERUDITAM,

Ut missis seriis det se jucunditati.

ODimus horridulas adducta fronte puellas.
Quæ miscere jocos noverit, illa placet.
Nos vates gens læta sumus; sic jussit Apollo;
Jussit & argutos spargere Musa sales.
O nimium tetricæ studiis operata Minervæ,
Pratea, contractum pone supercilium.
Risit Pythagoræ conjux antiqua renati,
Hesperiis quanquam non minor illa Sophis.
Risit & Erinne; risit formosa Corinna,
Pindaricam toties vincere docta chelyn.
Non te deliciis superet jucunda vetustas:
Nominibus priscis te quoque finge parem.
Corrisisse mihi dicetur Pratea virgo;
Exemplum reliquis Pratea virginibus.

V.

IN COR GULIELMI MENAGII,

Conditum in ſepulcro Magdalenæ Loëtæ uxoris nondum defunctæ.

HUc cor Menagii duplici mors funere merſit,
Cum corde abjunxit, caſta Loëta, tuo.

VI.

INSCRIBENDUM

Cryptæ Conchyliatæ

HERCULIS VALQUELINI YVETELLI.

HAs habuit formoſa Venus cunabula conchas,
Surgere & has inter nunc quoque ſæpe ſolet.

VII.

IN GELLIAM

Cæco nuptam.

CAllida quàm ſapuit, cum nupſit Gellia cæco:
Quippe ſemel viſam ducere quis poterat?

IN

VIII.

IN IMAGINEM *CHRISTINÆ* SUECORUM REGINÆ,

Nummo impreſſam:

In cujus antica parte Reginæ ipſius vultus, in poſtica Solis effigies expreſſa eſt.

PHœbus CHRISTINÆ pictos in imagine vultus
Ut vidit, tales miſit ab ore ſonos:
CHRISTINAM quiſquis ſe pingere poſſe putavit,
Se jubar ille putet pingere poſſe meum.

IX.

IN MATTUM ALEATOREM

Verſibus Latinis vel optime ſcribendis ingenium non requiri ſtatuentem.

AUrea Romano qui carmina concinat ore,
Ingenio Mattus poſſe carere putat.
At te, hæc qui garris, dextram verſante fritillo,
Judicio cur non, Matte, carere putem?

X.

IN OBITUM

JOHANNIS BAPTISTÆ POQUELINI MOLERII

Comicorum & Comœdorum ſuæ ætatis facile principis.

PLaudebat, Moleri, tibi plenis aula theatris,
Nunc eadem mœrens poſt tua fata gemit.
Si riſum nobis moviſſes parcius olim,
Parcius heu! lacrymis tingeret ora dolor.

XI.

IN OBITUM

G. COSSARTII, S. J.

QUi blandi ſtudiis Coſſartus floruit oti,
Et tot inexhauſto pectore clauſit opes;
Ille, per humanas, dixit, ſat luſimus artes,
Jam divina libet viſere, terra vale.

XII.

IN POLYCRENEN

Agri Sancaronij & Bavillæi fontem.

CAſtalium mendax quid jactas, Græcia, fontem?
Quid Phœbum, & ſocias, nomina vana, Deas?
Quæ Sancaronicis Polycrene labitur arvis,
Obſcurat famam, nobilis unda, tuam.
Hæc facit innumeros fecundo gurgite vates,
Afflat & in laudes enthea corda ſuas.
Huic quoque numen adeſt, huic & ſuus adſtat Apollo,
Cum placidis adſtat Lamoniæus aquis.
Cui comitem ſeſe dederit ſi forte Rapinus,
Una Pieridum tunc chorus omnis adeſt.

ODÆ.

I.

AD DIVAM VIRGINEM YVRANDÆAM SERVATRICEM.

ODE

Quam Sacerdotes Cadomenſes ad ſacellum illius ſolemniter procedentes canere conſueverunt.

DIva Servatrix, bona Bajocani
Littoris cuſtos, prece quæ rogantum
Non gravis flecti, mala Cadomæis
Finibus arces:
En cliens ſacras tuus hic ad aras
Accidit pronus; meritoſque, dulcem
Increpans plectro citharam ſonante,
Dicit honores.
Horruit fœto tua nactus arvo
Paſtor effoſſa ſimulacra terra,
Agna cui ſimplex præiit, latentis
Numinis index.

Ungula terram fodiens bisulca
Fertur obstipos tenuisse vultus,
Immemor prolis pecus, & virentis
Immemor herbæ.

Proximis circum studiosa campis
Advolat pubes, rigidus colono
Ponitur vomis, labefacta linquit
Jugera fossor.

Inter arentes resupina glebas;
Læta contingi manibus piorum,
Floribus spargi patiens odoris,
Prostat Imago.

At bonus tandem precibus sacerdos
Rite conceptis, sterili jacentem
Erigit campo, stabilique celsam
Sede reponit.

Hic tuo pendent capiti coronæ,
Hic tuas flammis adolemus aras,
Hic odoratos tibi dant Sabæa
Thura vapores.

Tu maris fluctus rapidos Britanni
Nutibus rectrix moderaris æquis,
Te procul summa pavidus salutat
Puppe magister.

Littoris compos, dubiisque nauta
Te canit functus pelagi periclis,
Et coronatos decorat tabella
Supplice postes.

Aridos per te rigat imber agros;
Imminens per te segetes adultas
Transvolat grando, tumidisque nutat
Merges aristis.

Ad tuum tendens pia turba limen
Oppidis exit bene feriatis,
Frigidæ vernis ubi mitigantur
Solibus auræ.

Floridis lente spatiata campis
Pompa dum procedit, Io triumphe;
Plebs canit, læto præit ore sacra
Verba Sacerdos.

Luciæ valles, Doveræque circum
Adsonant saltus, virideque ripæ,
Rupibus longe latitans marinis
Adsonat Echo.

Flamines festis operantur aris:
Hinc & hinc supplex tibi languidorum
Turba procumbens onerat piis al-
taria donis.

Tu salutari relevas jacentîm
Arte languores, oculis tenebras
Pellis indulgens, & iniqua linguæ
Vincla resolvis.

Per recurrentes revoluta febris
Temporum lapsus, fugit inquietis
Protinus membris, fugit æstuanti
Aëre pestis.

O Parens Nati, soboleſque Patris;
Sive stellato dominaris axi,
Altior nimbis, & agente menses
Altior astro;

Seu polo lapsam mage Cadomæa
Arva delectant, resonumque propter
Littus aurato tua templa gaudes
Visere curru:

Nostra devoto tibi cunque Musa
Serviet plectro, tibi nostra serpet
Laurus æternis veneranda circum
Tempora ramis.

Laus Deum vivax maneat Parentem:
Natus extento celebretur ævo:
Spiritûs longis adolescat ingens
Gloria seclis.

II.

AD ANTONIUM HALLÆUM;

Ut carmina ſua in unum colligat, & in lucem edat.

DUm nuper altis Caſtaliæ jugis
Incertus erro, me bifido pater
De monte Latous paventem
Vocibus alloquitur canoris:
Quicunque noſtrum ſollicita prece
Ambit favorem, non ſimul occupat:
Plerumque fallaces caduca
In zephyros abiere vota.
Unus repulſæ neſcius aſperæ
Haud unquam iniquum ſenſit Apollinem
Hallæus, haud hunc fiſa noſtris
Numinibus ſua ſpes fefellit:
Seu grandiori carmine concinens
Heroas altum tollit in æthera,
Seu quærit argutos jocoſa
Muſa modos leviore plectro.
Aſt ille blanda quæ retulit prece
Oblivioſus præmia negligit,
Nulloque non partam labore
Progeniem expoſuiſſe gaudet.

Cui

Cur non remotæ ſplendida providus
Æternitati munera conſecrat,
Digeſta manſuris reponens
Ordinibus veniens in ævum?
Cumæa vates ſic levibus ſua
Mandavit olim carmina frondibus;
Frondeſque cuſtodes futuri
Ludibrium dedit eſſe ventis;
Injurioſi vah ſceleris pudet!
Errare Muſam perfidus hoſpitam,
In mille partes diſſipatam
Per varios ſinit angiportus;
Majore non ſe crimine polluit
Ææa ſolvens littore Colchico,
Cum fratris artus dividentem
Barbarici ſtupuere fluctus;
Remis adurgens at lacerum pater
Corpus profuſis non ſine fletibus
Collegit, & veram paterna
Promeruit pietate laudem;

III.

AD CAROLUM PERERIUM

POETAM LAUREATUM.

NOn vides quanto populi frequentes,
Docte PERERI, ſonuere plauſu,
Aureo dulces ſimul impuliſti
Pectine nervos?
Audit, & ſecum meditata Clio
Reddit auditum ſtudioſa carmen;
Arduæ circum tremuere ſummo
Vertice laurus.
Reddit umbroſis recubans viretis
Ultimæ ſeu qui tenet arva Calpes;
Sive qui potat vaga fabuloſi
Flumina Gangis.
Te decet molles levium ſuſurros
Virginum grato celebrare cantu,
Rapta vel furtim male pertinaci
Præmia nymphæ.
Te decet Bacchi cyathos, & ipſum
Pampino Bacchum viridi nitentem;
Te decet Faunos numeris procaces
Dicere parvis.

Mox tibi verſu procul audiendo
Maximus rerum LUDOVIX canetur;
Fortibus quandoque ruens Iberum
Contudit armis

Vana jactantem; ſimul ut perenni
Laurea victor caput impedivit,
Dexteram mox & decorabit almæ
Termes olivæ.

Concines curas vigiles IÜLI;
Ut rebellantum vario tumultu
Altior cæcas oculo irretorto
Deſpicit iras.

Interim ſolis reſupinus antris;
Hic ubi lymphæ ſaliunt fugaces;
Dividis glaucis operoſa lentus
Carmina lymphis.

Leſbio chordas feriens loquaces
Mutuum plectro modularis ignem
Quo tuum pætis ARAMINTHA pectus
Urit ocellis.

Nos quibus primùm, recinis, ſagittis
Contigit natus Veneris marinæ,
Nunc ut æterno ligat irreſecta
Copula nexu.

Candidæ dicis joca tum puellæ,
Tum refers frontis nitidæ lepores,
Quóque naſcentis Venus os decorum
Nectare tinxit.

Hanc levis circum volitat Juventas;
Preſſit ut molli ſemel arva planta,
Protinus flores & odora fundit
Gramina tellus.

Sive feſtivas agitans choreas
Ad lyram comtis comes it puellis;
Sive frigenti fluvio venuſtos
Abluit artus.

Talis Idæis ſtetit alma campis
Ante Paſtorem Phrygium Dione;
Cum Deæ late ſtupuere nudum
Gargara pectus;

Talis & pura face Noctiluca
Emicans ignes ſuperat minores;
Spumeo poſtquam retulit ſerenos
Æquore vultus.

O meo longos utinam per annos
Plebe ſecreto liceat ſodali,
Liberam curis, ARAMINTHA, tecum
Ducere vitam!

Poſt ubi ſeri revolutus ævi
Terminus mortem tulerit propinquam;
Una vos mergat gelidos eodem
Hora ſepulcro.

IV.

AD LUDOVICUM XIV.

Quum fœdus iceret cum Philippo IV. Hiſpaniarum Rege, & Mariam Thereſiam ipſius filiam duceret.

CEu fœtus atro turbine ſpumeis
Cum frangit Auſter pumicibus mare;
Et multa nautas apprecatos
Vorticibus quatit æſtuoſis;

Totoque differt æquore carbaſa;
Si forte falſis involitans vadis
Fulgore collucens benigno
Oebalidûm vagus ignis ardet;

Ceſſere venti protinus, impotens
Fluctus recumbit, Sol nitet aureus;
Cœlumque nimbis occupatum
Lumine purpureo recludit.

Sic non timentem funera Galliam
Poſtquam ferocis ſævus Iberiæ
In bella commiſit recenti
Sanguine Mars, jaculiſque gaudens;

Gentesque, longa militia, feras
Fortuna triſtes cæca per exitus
Attrivit, & ſeros in annos
Lethiferum retulit duellum;

Auro tumentis littoribus Tagi
Fulſit nitenti pulcrior Heſpero
MARIA, funeſtas cruentæ
Mox tenebras domitura noctis.

Hanc, gentis ô Rex optime Celticæ,
Blandi ſagittis icte Cupidinis,
Tuque, ANNA mater, ſæpe vobis
Sollicitis precibus petitam,

Deducit Hymen alite proſpero;
Jam tæda luxit ſplendida pronubæ
Junonis, & pictum MARIÆ
Implicuit Venus alma Ceſtum.

Huic pax eunti, grataque Fauſtitas,
Fraudiſque vindex cana Fides præit,
Et ruris oſtentans honores
Frugifero Dea læta cornu.

Ergo ſceleſtam concutiens facem,
Et viperinis horrida crinibus,
Quam Luctus & Curæ ſequuntur;
Tartareas repetit latebras

Frendens Erinnys; tincta cruoribus
Jam tela condit miles: & aſpera
Rubigo, lento dente rodens,
Mox reſides gladios retundet.

Non officinis Mulciber igneis
Formare Marti ſpicula Thracio
Addet, nec incudi ſonoræ
Impoſitus crepitabit enſis.

Sed quiſque lentus collibus in ſuis
Soles amabit condere lucidos,
Gaudenſque villoſos comatis
Velleribus ſpoliabit agnos.

Illum juvabit ducere languida
Obliviosi pocula Liberi,
Myrto coronatum nitentes
Aut cleâ viridi capillos.

Pars ſedularum Pieridum cliens
Mentem decoris artibus excolet,
Phœbique cultus promovebit.

Te, LUDOVIX, pater atque princeps,

Seu jura mavis ponere gentibus
Nuper ſubactis, capta vel oppida
Luſtrare victor, ſeu benignis
Imperiis fera corda mulces;
Sive ordinato milite ludicram
Miſcere pugnam; ſive animum juvat
Rebus fatigatum gerendis
Innocuo recreare ludo;

Diri pavebunt littora Boſphori,
Ingens pavebit Memphis, & abditos
Converſus ad fontes fugacem
Nilus agens trepidabit undam;

Ne luctuoſam, non patiens moræ,
Sibi catenam ductus adorea
Majore nectas, vel locare
Tecta velis Solymæ jacentis;

Commiſſa regni JULIUS interim
Componet alta mente negotia,
Curaque firmabit ſagaci
Quam populis peperit quietem;

Nuper duellis dictus amicior,
Quam pacis almæ dulcibus otiis,
Mavorte nunc gaudet ſepulto
Perpetuum pepigiſſe fœdus;

Leges ſeveræ virginis arbiter
Appendet æqua lance LAMONIUS;
Preceſque deſpectans nocentum
Rite ſcelus gladio recidet.

Non hæc futuris acta nepotibus
Diſcenda carpant dentibus invidæ
Obliviones, nec vetuſtis
Evaleant abolere faſtis:

Aſt eruditis carminibus potens
Arcere letho Mercurialium
Manus virorum tot labores
In veniens celebrabit ævum:

Me præter omnes Æolia fide
Mirans videbit Gallia nobilem;
Lauroque velatum recondam
Sydereos caput inter ignes:

V.

AD EUNDEM.

Fama æternitatem non nisi carminum ope consequetur.

CLarum perpetuis nomen honoribus;
Dum seris LUDOVIX transdere posteris;
Ætatesque parat ferre per ultimas
Quæsitum meritis decus.
Nunc vel nobilium Pyramidum situ
Augusto monumentum extruit altius;
Nunc vultus Pario marmore regios
Ducunt artifices manus.
Descendens patrio protinus æthere
Pallas, Dardaniam qualis ad Ilion
Peliden adiit, atque salubribus
Juvit consiliis ducem:
Talis BORBONIDÆ post caput adstitit:
Heu vano nimium credule marmori,
Quid tentas studio, dixit, inutili
Nomen transdere posteris?
Quæ tu cunque paras, hora volucribus
Absumet spatiis; nec pote lividum
Dentem præcipitis frangere Temporis
Mortales hominum manus.

Magni nata Jovis ſola volubiles
Frænat Calliope Temporis impetus:
Quod nigro Lacheſis ſtamine texuit,
Audet Muſa retexere.

Et mox illa tuis parta laboribus,
Si non Muſa vetat, laurea decolor
Areſcet moriens, palmaque languidis
Amittet foliis decus.

Prudens Cecropiæ conſilium Deæ
Attentis LUDOVIX combibit auribus,
Et neglecta ſacræ culmina Phocidos
Blando lumine reſpicit.

Tum lauros bifido vertice marcidas
Æternis videas ſurgere frondibus.
Largo virgineum flumine proluit
Montem Pegaſeus latex:
Jam gaudent reſides ſumere tibias
Vates Caſtaliis hauſtibus uvidi,
Et priſci reparant munera carminis
In laudes, LUDOVIX, tuas:
Hic vel Mæoniis cantibus aſperæ
Faſtus edomitos narrat Iberiæ,
Vel pronos humilem flumine ſupplici
Rhenum volvere vortices.

Læsum sacrilego crimine Principem, &
Cyrnæi furias ausaque militis
Hic tristes elegos fingere doctior
Argutis queritur modis.
Mox & te, Cavarum pulcher Avenio,
Auratis iterum floride Liliis,
Et Romana diu vincula perpeti
Iratum Rhodanum canit;
Versus ille truces fundere nobilis,
Quales bile tumens Archilochus vibrat;
Turbati Lotharum fœderis arguit.
At me tempora floribus
Vinctum purpureis, qua patet aggeres
Lente Cæsareos Olena perfluit,
Gaudentem numeris & fide Lesbia,
Augusti tenuem juvat
Lusus innocuos dicere Principis.
Et ni Parca meos fregerit impetus,
Olim BORBONIDÆ (nam bonus annuit)
Dicam fors quoque prælia.
Servabunt numeros, nostraque concinent
Mistæ cum pueris carmina virgines,
Formoso dociles reddere pollice
Cantus vatis HUETII.

V I.

AD NICOLAUM HEINSIUM.

Poëta inter aulæ tumultus patriæ desiderio tenetur.

ERgone æternis agitemur, HEINSI,
Fluctibus rerum, dubiæque sortis
Aura nos semper malefida cæco
Turbine verset?
Jam satis longos patimur tumultus;
Jam decem Titan reparavit annos;
Vana me postquam patria carentem
Detinet Aula.
Lege non illa Phrygias paciscar
Attali gazas, Asiæque campis
Aurifer quidquid trahit in rubente
Hermus arena.
O ubi molles Cadomi recessus!
Quis mihi longe vetus hinc sodalis
Obviam prodit, reducique lætus
Montis acuti
Monstrat optatum digito cacumen;
Lusibus quondam loca sacra nostris;
Cum darent certis faciles diebus
Quia Musæ?

O ubi quondam mihi nota pubes,
Atque defeſſæ juvenum choreis
Olenæ Nymphæ, levibuſque rura
Cognita Nymphis!

Illa vitales mihi lucis auras
Præbuit tellus, eadem ſepulcro
Oſſa componens cineri ſupremos
Reddat honores.

Sin eas ſedes mea ſors negarit,
Tum meæ quæram requiem ſenectæ,
Hic ubi lætas fluit inter alnos
Frigidus Udo.

Monte qui primum ſaliens propinquo
Roſcidis murmur meditatur antris,
Et coloratos querulo laceſſit
Rore lapillos.

Mox citas latis vagus eſculetis
Colligit lymphas, turniduſque fluctu
Olenam patrem petit, & minaci
Provocat unda.

Annuo fontem celebrans honore
Ludit exultim petulans juventus:
Virgines adſtant, hilarique ſolvunt
Ora cachinno.

Nec puellares animos voluptas
Sola prolectat; venerantur amnem,
Et satas circum salices amœnis
Floribus ornant.

Vestit umbrosas rudis herba ripas,
Stagna pellito pede tranat anser,
Piscis incassum saliens tenaci
Ducitur unco.

Inde pastorum resonant cicutæ,
Lucidum tergo gerit agna vellus,
Explicat longum latus inter altas
Vacca genistas.

Ipse Pan spreto veniens Lycæo,
Sæpe formosam Pityn in remotis
Montibus cantat, sua jam nec illi
Mænala curæ.

Illa præ cunctis mihi ridet ora,
His amem lentus jacuisse ripis,
Floreos inter recubans beati
Ruris odores.

Hinc meo nectam capiti corollas:
Non mihi quavis placuere flores
Valle decerpti, neque lectus omni
Cespite ramus.

VII.

AD TEMPE ALNETANA.

Tibi grates, Zephyris hospita tellus,
Tibi laudes cano, florum sacra mater;
Tua tandem, tua viso repetito juga cursu.

Studiorum pia nutrix, Parisinos
Strepitus huc fugienti nemus altum
Bona præbes, & amica recreatum lavis unda.

Potes acres animi pellere curas;
Relevas ingenii tædia fessi,
Simul atra recubantem corylorum tegis umbra.

Mihi robur vegetum læta ministras;
Tua cum pectoribus ducitur aura,
Subit intus reparatos juvenilis vigor artus.

Neque fulmen, neque fœdus ruit imber:
Neque frigus, neque fervens nocet æstas:
Tua nascens juga Phœbus meliori linit auro.

Tua Musæ faciles antra frequentant;
Salientum Satyrorum pede pulsos
Dea colles jaculatrix sinuato quatit arcu.

Per

Per amœnos ſpatiari juvat agros.
Date luſus, mea Tempe, date ſomnos;
Vitrea qua per opacum levis Udo ſtrepit urna.

Novus anni ſtitit his me tepor oris:
Neque linquam loca mœrens prius iſta,
Abigat quam Tegeææ glacialis rigor Urſæ.

VIII.

IN VENUSTISSIMA JOHANNIS REINALDI SEGRÆSI *POEMATA.*

DUm leves inflat calamos Segræſus,
Audiant miſtis juvenes puellis,
Suave quos ridens Cytherea blando
Contigit igni.
Eſſe non ulli vacet otioſo.
Vulgus impurum procul hinc faceſſat:
Præbeat neu quis male feriatam
Cantibus aurem.
Ridet hic paſſim Venus; hic ſagittis
Ludit intentis volucer Cupido;
Hic choros zonis Charites ſolutis
Ducere gaudent.

Quos ad Amphrysum numeros Apollo
Rupibus quondam cecinit remotis,
Hic modis audax paribus Segræsi
Reddit arundo.
Cum sacro tales daret ore cantus;
Olenam junco viridem palustri
Non semel summa caput efferentem
Vidimus unda.
Interim venti steterunt silentes;
Atque suspensos tenuere cursus:
Olenæ patris requiesse fertur
Immemor urna.
Quin & arrectæ procul audierunt
Aure Segræsum bibula canentem
Naïdes glauco niveum revinctæ
Pectus amictu.
Vidimus cursim Dryadas relictis
Saltibus lætas properare circum, &
Pana currentem simul efficaci
Carmine ductum.
Una præ multis tenero benignam
Carmini mentem Dryas applicabat:
Unde ringenti potuere rumpi
Ilia Mopso.

IX.

AD CHRISTUM VICTOREM.

QUis opacam novus horror tenet æthrâ?
Quid Eoâ refugus Sol latet umbra?
Et amicam trepidanti negat orbi dare lucem?

Deus, eheu, Deus altâ trabe pendes:
Venerandum rubus asper caput ambit:
Tibi circum laniatos rigat ater cruor artus.

Fera cernens patientem mala natum,
Oculos in mediâ morte natantes,
Veteres corde remittit miseratus Pater iras.

Tibi nigræ patuerunt loca Lethes.
Tenebrosus venientem tremit Orcus:
Ita mundi domitorem moriendo domuisti.

Nova lux en redivivi micat ore.
Super alas Aquilonum gradienti
Tibi plaudit, tibi cantat Superorum chorus omnis.

Perituræ reparator bone gentis,
Patefac exulibus limen Olympi.
Patriam nos repetentes tua cœlo vehat aura.

X.

AD DIVAM GENOVEFAM.

PRodeas ſummo, GENOVEFA, cœlo,
Auream ſtellis radiata frontem,
Et Pariſinos propius reviſe
Candida colles.
Si tuum ſupplex, redeunte Jano,
Limen anguſtis terit uſque portis,
Spargit & feſtas pia gens odoris
Floribus aras:
Si tua Flamen trabeatus æde
Exiens nudo pede ſaxa preſſit,
Cum triumphali ſpatiata pompâ
Compita luſtras;
Dumque devoto decus ore Myſtes
Namptodorenſis celebrat puellæ,
Prona ſub ſacro poſuere cives
Colla feretro:
Hæc tibi nunc ſint pia facta curæ:
Nunc vicem votis memorem referre
Tempus, & torvâ decorare vinctos
Caſſide crines.

Scande ſublimes animoſa currus,
Et Patris ſummi trifidum tubente
Impias dextrâ domitura gentes
Arripe telum.

Barbaræ circum coëunt phalanges:
Deſerit nigras Alemannus Arctos;
Auſus Hiſpanis equitare campis
Imminet Anglus.

Inſtitor merces Oriente partas
Deſtinat Francis Batavus ruinis,
Hæc datæ quondam miſero ſalutis
Præmia reddens.

Scabra detergit ferus arma miles,
Cotis affrictu juveneſcit enſis;
Jamque deſueto ſteterunt minaces
Vertice criſtæ.

DIVA, quid ceſſas? nec adhuc coruſcos
Nube candenti jacularis ignes?
Oris aut flatu valido Sicambra
Eſſeda vertis?

Eſt tamen quod te potiore voto
Poſtulem, VIRGO: precibus Tonantem
Poſce, diſcordes populos beato
Fœdere jungat.

Det bonam cœlo remeare Pacem,
Æquitas quam mox reducem ſequatur,
Nec Fides abſit retegens ſoluto
Pectora peplo.
Nata ſupremi Pietas Parentis,
Perditos mores hominum refingens
Advolet, noſtris animiſque ſacros
Ventilet æſtus.
Illa damnoſo tumidum furore
Imbuat ſenſu meliore pectus:
Is gravi preſſum quoque me veterno
Excitet ardor.
Me piget priſcis cruciare mentem
Amplius libris, ſtudioque ductum
Antelucanos operariorum
Ferre labores.
Jam petor cœlo: quid adhuc doloſæ
Spes diu terris retinent morantem?
Eximar curis, & agente curas
Eximar ævo.

MISCELLANEA.

I.

FUNUS CLAUDII SALMASII.

CONCLAMATIO.

CLaudi, Claudi,
Respice, respice:
Huc extremum,
Huc, SALMASI,
Lumina flecte.
Nam quis te novus
Intus habet dolor?
Nam quorsum animus
Aufugit tibi?
Num te, CLAUDI,
Mors gravis occupat?
Tunc æterno

Compoſuiſti
Lumina ſomno?
Heu, heu, Socii,
CLAUDIUS occidit,
Non audit meas
Ille querelas.
Promite Syria
Balſama pyxide:
Et SALMASI
Tandem extremo
Ungite frigens
Munere corpus.

CONLOCATIO.

TAmetſi properas, Viator, adſta:
Quod ſub veſtibulo hoc jacet cadaver,
SALMASI fuit. Heu Vale, Viator,
Noſtram, ſi ſapis, & vicem doleto.

AD LEYDAM URBEM.

O Urbes inter celeberrima LEYDA Batavas,
Deſine Phœbea ſublimia tempora lauro
Cingere, & auguſtos jam deſine tollere vultus.
CLAUDIUS, heu, rerum columenque decuſque
ſuarum,

CLAU-

CLAUDIUS ecce jacet, fato præreptus iniquo.
Hoc ſtante, ingenti tua ſeſe Academia plauſu
Extollens, alias inter longe altior ibat.
Occidit is poſtquam, declivem pondere vultum
Mœſta gerens, magnum languet confeſſa dolo-
rem.
Hanc nos præteritis quondam ſuſpeximus annis
(Et meminiſſe juvat) tanto cum ſidere læta,
Doctrina illuſtres cultuque referret Athenas.
Quod poſtquam orbatam felici luce reliquit,
Scilicet omnis honos ſtudiorum & gloria ceſſit.

AD MORTEM.

MIniſtra fati, Ditis ignavam ad domum
O quæ colonos trudis impia manu,
Et cuncta falce demetis; poſtquam neci
Potuiſti acerbæ CLAUDIUM immitis dare,
Quidni ſoluta funditus totum moves
Compage mundum? Conditus quando nigris
Phœbus tenebris denegat terræ jubar,
Et Luna fratris aureos vultus tegit,
Exanguis hominum pectora invadit timor:
Quippe imminere protinus mundo putant
Commune fatum. CLAUDIUS quando eſt truci
Letho peremtus ſeculi lumen ſui,

Quidni hoc tenebras funus inducat graves,
Orbemque totum nocte funesta premat?
Haud triste lethum deprecor, postquam nefi
Potuisti acerbæ CLAUDIUM immitis dare.

AD FAMAM.

DIva laudis, & perennis proma conda gloriæ,
Diva victrix mortis atræ, Diva victrix temporis,
Ille qui virûm per ora, (Diva, sic tu jusseras)
Is per ora qui volabat, magnus ille CLAUDIUS,
Ille quem tu personante prædicabas buccina,
Morte crudeli peremtus nuper eheu concidit.
Hunc potenter à feroci, Diva, morte vindica.
Hic caducam morte vitam languidamque perdidit:
Huic perennem pro caduca, Diva, vitam reddito.

AD MANES SALMASII.

SI quis amor rerum post tristia funera restat,
Et Manes ima sequitur tellure repostos,
Pallida quem totis Lethe non eluat undis,
O anima, ô dubiis vitæ defuncta periclis,
Te non ulla quidem cepere oblivia nostri.
Ex quo etenim me fors Leydensibus appulit oris,

Atque tuam potui, SALMASI, tangere dextram,
Et coram blandas audire ac reddere voces,
Scilicet ex illo noſtri pars magna fuiſti,
Ipſe tui nonnulla fui, concordia poſtquam
Pectora junxit amor. Memini me febre pereſum,
Atque iſtic longi perpeſſum incommoda morbi
Jam tumulo quæri: non noſtri ſedula nutrix,
Non noſtri curam ſoror officioſa gerebat.
Continuo tu languentem miſeratus amicum,
Auxilium afflictis rebus non molle tuliſti.
Ergo, SALMASI, quæ nos, dum vita manebat,
Junxit amicitia, hanc etiam poſt funera ſervas.
Me vero quæcunque dehinc fortuna ſequatur,
Non noſtro illa tuum pellet de pectore nomen.

CONVOCATIO.

LEcti juvenes,
Atque virorum
Quidquid ubique eſt,
Quorum ſacro
Pectora Phœbus
Contigit igni;
Eheu CLAUDIUS,
CLAUDIUS ille
Jam crudelibus

Occubat umbris.
Huc, huc gemitus;
Huc ſuſpiria;
Et languenti
Mittite triſtes
Pectore queſtus:
Huc, huc lacrymas,
Huc, huc mœſtos
Uda profundant
Lumina fletus.
Ipſe ego pullo
Tectus amictu,
Spargam tumulum
Manibus plenis,
Et humum pingam
Vernis floribus:
Tum funereum
Hoc inſcribam
Carmine ſaxum:

CLAUDITUR HIC PARVA MAGNUS SALMASIUS URNA:
ILLE PRIUS TOTUM SUB PECTORE CLAUSERAT ORBEM.

MONODIA.

POstquam, SALMASI, felicem in commoda vitam
Publica consumsti, te Libitina rapit.
Te Libitina rapit, postquam te magnus Apollo
Imperium bifidi jussit habere jugi.
Postquam ego sic actæ traduxero tempora vitæ,
Sit mihi vita gravis, sit mihi dulce mori.

INHUMATIO.

CLAUDII lotos tibi, sacra mater
Terra, mandamus cineres in urna;
Terque plangentes positum suprema
Voce ciemus.
Tu sinu, Tellus, foveas benigno
Creditum pignus: levibus favillam
Contegas glebis: placido quiescant
Ossa sepulcro.

CONSECRATIO.

AD POETAS.

VAtes, parcite fletibus.
Cur molles lacrymas, cur gemitus graves;

Aut cur carmina triſtibus
Decantata modis funditis anxii?
Jam nunc ſat lacrymis datum eſt.
Huc, huc, pro lacrymis, purpureas roſas,
Huc plenis manibus date
Pallentes violas, albaque lilia.
Huc plenis date cinnama,
Huc ſtacten foculis, his redolentia
Aris thura profundite.
Divus ſacra ſibi munera CLAUDIUS,
Et libamina poſtulat.
Nam non ille quidem Tartareos lacus,
Non hic Elyſium tenet:
Sed poſtquam fragilem corporis exuit
Molem, huic perpetuas domos
In ſummo attribuit Juppiter æthere.
Illi nectareus liquor
Poſthac ora meris proluet hauſtibus,
Quem fundet Phrygius puer;
Et totum liquidis ambroſiæ Venus
Hunc perfundet odoribus.
Formoſæ ſoboles docta Coronidis,
Mutarum pater artium,
Fratres Tyndaridæ, & maximus Hercules,
Illi ſe comites dabunt,

Quos virtutis amor vexit ad æthera.
O quiſquis ſtudiis vacas,
Et mentem ingenuis artibus excolis,
Hic Muſis præerit Deus,
Intonſo ſocius junctus Apollini.
His jam ſe facilem dabit,
Illum qui precibus ſupplicibus petent.

IN OBITUM CL. SALMASII

Epigramma, ſtylo Enniano.

Vitaï finem poſtquam eſt Salmaſius aptus,
Omnis homo mœſtis hunc decorat lacrymis.
Scilicet id faciunt quod poſſunt, ſed queat olli
Ningulu' pro ſcriptis reddere opræpretium.

II.

VOTUM

Pro reditu è Suecia in Galliam.

BOcharti comites, cohors inanis,
Aptis ſarcinulis & expeditis,
Cum bulga exigua, tribuſque peris,
Non his grandibus atque ponderoſis,
Aſt illis vacuis & expeditis;
Magnis paſſibus Holmia relicta,

Nec non Vandalia, Sueciaque,
Gothis, Oſtrogothis, Viſigothiſque;
Atque ipſo Borea valere juſſo,
Et quidquid fuit uſpiam Trionum,
Tandem in Celtica paſſibus citatis,
Aptis ſarcinulis & expeditis,
Tandem in Celtica cogitamus arva.
At nos Mercurio Deo viarum,
Cui ſunt compita curæ & angiportus,
Illud concipimus perenne votum,
Iſtas numquam iterum vias ituros,
Si nos incolumes domum remittat,
Salvis ſarcinulis, & integellis.
Hoc nos concipimus perenne votum.
Bocharti comites, cohors inanis.

III.

Pſalmi CXXIX. Paraphraſis.

ANxia ſollicitis oppreſſus pectora curis,
Auſus ſum timidos ad cœlũ tollere vultus;
Supplicibuſque, Sator rerum, te poſcere votis.
Ergo ades, atque pios ne dedignare vocatus;
Sed facili triſtes audi bonus aure querelas.

Si noſtra attento peccata examine pendis,
Et rigido æquatæ repuras libramine lancis:
Ecquis, io, admiſſi manifeſtus criminis, ira
Cernere flammatos poterit, pater optime, vultus?
Quis feret æternos ignes, & debita culpæ
Supplicia, aut ſævo poterit durare ſub ictu?
Verum equidem memini ſenſus in corde paternos
Te gerere, & precibus non intractabile pectus;
Confiſuſque illo, quo nos dignaris, amore,
Protinus occultas animi, te judice, labes
Prodere ſuſtinui, nec vanis artibus uſus
Criminibus ſtudui falſos adhibere colores.
Deinde tuas etiam leges dum mente revolvo,
Quas ſacro retulit montis de vertice Moſes,
Adſtrictæ & fidei ſolenni fœdere quondam
Rite memor, cum me cœlum ſperare juberes,
Si quando mœſta veniam te voce rogarem,
Me ſubit æternæ ſpes non incerta ſalutis.
Ergo purpureas ex quo de gurgite flammas
Extulerit Titan, donec ſe condat in æquor,
Iſacidûm genus exultans tibi carmina dicat,
Atque ſuas in te, Omnipotens, ſpes collocet uno.
Nam lacrymis ultro miſerorum, & ſupplice fletu
Tangeris, attritiſque affers ſolatia rebus.

Quondam etiam humanos non dedignaberis artus
Induere, Abramidisque admissa piacula fuso
Sanguine deluere, & meritas avertere pœnas.

IV.

IN AGGERES HOLLANDICOS.

Fragmentum majoris operis.

His super edocti, longas molimine magno
Infixere sudes pelago, tum immania saxa,
Et simul effertæ prægrandia pondera terræ
Advolvere super, molemque sub astra dedere.
Vicino Nerei cunctos, his artibus usi,
Præclusere aditus circum, mirabile dictu,
Et docuere vagos vinclis assuescere fluctus.
Ni faciant, magnasque urbes, camposque patentes
Quippe ferox tumidis involvat fluctibus æquor.
Haud aliter quondam Tethyn domuisse furentem
Fertur, & iratos fluctus vinxisse catenis
Innumero circum stipatus milite Xerxes.

FINIS.

INDEX RERUM.

A.

ÆGyptii ſacerdotes ſale abſtinent. 43.
Ælnetanum, rus Huetii amœniſſimum. 112.
Althæa, Meleagri mater. 78.
Alumen, ſalis genus. 43.
Amphryſus. 114.
Ancræi montes. 71.
Ancus Marcius munera ſalis Romanis præbuit. 46.
Salinas inſtituit. 46.
Anna Auſtriaca, Francorum regina. 102.
Aparine Ganymedis conjux. 21. Fauni & Metidis filia 21. Ganymedi nubit, 24. in plantam cognominem mutatur. 26.
Aramintha, virgo formoſa. 99. 100.
Archytas. 18.
Avenio Cavarum. 108.
Auratus (Johannes) ſtylum Lucretianum infeliciter imitatur. 34.
Axis mundi. 26.

B.

BAcchus ad Indos proficiſcitur. 3. eos bello aggreditur & domat, 6. ut in arborem

mutetur Vitis Nympha, à Jove poſtulat, & impetrat. 7.
Balthicum mare. 54.
Bavillæus ager. 91.
Bertaldus (Johannes) Poëta Cadomenſis. 72.
Bochartus (Samuel) Huetium ad intermiſſa literarum ſtudia revocat. 65. Amſtelodami advenientem Huetium excipit, 50. indè in Sueciam unà cum eo proficiſcitur. 50. Boxtudæ penè manus commiſit cum ebrio milite. 53.
Boxtuda, urbs. 53.
Brema. 52.
Brigantina creta. 45.
Brioſius (Jacobus Moſantius.) 65.

C.

CAlchantum ſutorium, ſalis genus. 43.
Capelanus (Johannes) Gallicus poëta. 47.
Cayſtri Magnes accola. 14.
Cereri ſal & farra offeruntur. 45.
Chanavarinus Vitem Eclogam verſibus Gallicis reddidit. 86.
Chriſtina Suecorum regina. 47. 89.
Chriſtus patiens, & deinde victor. 215.
Cimolia terra, ſale fœta. 45.
Codanum Fretum. 56.
Columbæ fugientes ſale revocantur. 44.
Coma Berenices. 18.
Corinna. 87.
Coſſartii (Gabriëlis) è Soc. J. epitaphium. 90.
Creta Brigantina. 45.
Cronemburgum arx Helſenuræ urbis ad fretum Codanum. 56.
Cucurbita. 40.
Cyclopum Siculæ cavernæ. 36.

INDEX RERUM.

Cydippe. 78.
Cyrnæorum militum furiæ & ausa scelerata, adversus Legatum Christianissimi Regis, Romæ agentem. 108.

D.

DÆdalus. 19.
Danica fercula. 56.
Danorum Rex. 55.
Delphi, urbs. 49.
Diva, oppidum. 48.
Dordrectum. 49.
Doveræ saltus, ad mare Britannicum, non longè Cadomo dissitus. 94.

E.

ELspettum, ignobile oppidum. 50.
Epiphora, quis morbus, 36. quæ illius remedia. 39.
Erasmi ænea effigies. 49.
Erinne. 87.

F.

FErcula Danica. 56.
Fionia, Daniæ insula. 14.
Franciscopolis, urbs ad Sequanæ ostia. 48.
Fretum Codanum. *V.* Codanum.

G.

GAlesi pineta. 18.
Galli (Cornelii) ad Lycoridem Epistola ab Hueuio conscripta. 74.

INDEX RERUM.

Ganymedes Troïs Regis filius. 23. Aparines amore captus, 22. ei connubio jungitur, 25. in cælum ab aquila rapitur. 25.
Gellia cæco nupta. 88.
Genovefa Namptodorensis Parisiorum patrona. 116.
Gnomon. 17.
Gottorpia. 53.
Gypsum Tymphaïcum. 45.

H.

Haderslevia, urbs. 54.
Hafnia, Daniæ primaria urbs. 55.
Hafniensis Turris. 55.
Hallæus (Antonius) Huetium, cujus Præceptor quinquennio fuit, literarum studia intermittentem objurgat. 66. Hallæo se Huetius à pangendis carminibus excusat. 68. Hallæus juvenem Huetium ad poësim invitat exemplo poëtarum Cadomensium. 72. 73. Huetius eum hortatur, ut carmina sua in unum colligat, & in lucem edat. 96.
Hamburgum. 53. Hamburgensium picturata vestimenta. 53.
Hardenberga. 51. Hardenbergensis Consulis eligendi ratio. 51.
Harlema prælorum repertrix. 50.
Hebe, Junonis filia, pulsa ministerio Deorum. 21.
Heinsium (Danielem) Leidæ Huetius invisit. 49.
Heinsio (Nicolao) Daniëlis filio suum revisendæ patriæ desiderium aperit Huetius. 109.
Helmæstadia. 57.
Helsenara, urbs Zelandiæ ad Fretum Codanum. 56.

Herculi juveni adſtant Virtus & Voluptas. 62
Hippolytum mortuum vitæ reſtituit Æſculapius. 83.
Hirudo. 39.
Hollandici Aggeres. 130.
Holmia, urbs Sueciæ primaria. 59.
Holſatiæ Dux. 53.
Honflorium, urbs ad Sequanæ oſtia. 48.
Horologium, Magnetis inventum. 17.
Horos Ægyptius. 17.
Huetius (Petrus Daniel) remiſſa pravis hortatibus ſtudia literarum meliore amicorum conſilio reſumit. 66. Iter facit in Sueciam. 48. Carceris diſcrimen adit. 55. Votum Mercurio nuncupat pro reditu è Suecia. 127. Febri laborat Leidæ. 123. Epiphorâ diu ac multum vexatur. 36. Theæ potu delectatur. 79. In Origenis voluminibus edendis operam ponit. 69. Æternam ſibi ex carminibus famam pollicetur. 82. Abdicatis operoſis diſciplinis ad divinarum rerum curam ſe convertit. 118.
Huena, inſula in Codano freto. 55. Tychonis obſervationibus aſtronomicis celebris. 56.

I.

JOhannes Magnus. 58.
Iris Junonis nuntia. 8. Thaumantis filia, 8. 14. ſertis diverſicoloribus caput ornare ſolita. 8. 13. Phœbi amori reſpondet. 8. Mercurium ſpernit. 10. Neglecti pudoris dat pœnas, 12. 13. æterno carceri mancipatur. 13.
Iter Suecicum. V. Suecicum.
Judæorum Synagoga Amſtelodamenſis. 50.

INDEX RERUM.

L.

LÆlius ſalis medimno amicorum fidem jubebat explorari. 46.
Lamonius (Gulielmus) integerrimus Senatûs Princeps. 91. 105.
Leidæ urbis laus. 49. 120.
Leonora, Sueciæ regina, Chriſtinæ reginæ mater. 59.
Lincopia, urbs. 58.
Loëta (Magdalena) Gulielmi Menagii uxor. 88.
Lotharingus fœdifragus. 108.
Ludovicus XIV. Mariam Thereſiam ducit. 101.
Viros literatos pecuniâ honoraria provocat ad ſcribendum. 106.
Luciæ valles, ad mare Britannicum, non longè Cadomo diſſitæ. 94.

M.

MAgnes Lydus., 14. accola Cayſtri, 14. inſignis Philoſophus, 14. in lapidem mutatus, 20. ad Septentrionem convertitur. 20.
Magnetis diſcipuli in ferrum mutati, 20. Magnetem magiſtrum ſequuntur. 20.
Malherba, (Franciſcus) Cadomenſis, Gallicorum Lyricorum princeps. 71. 73.
Mambrunus (Petrus) è Soc. J. præceptor Huetii, ſcripſit de carmine Epico, & Conſtantinum, poëma Epicum. 65.
Manaſſes ben Iſraël, Judæus. 50.
Maria Thereſia Auſtriaca Ludovico Francorum Regi nubit. 101.
Marotus (Johannes) Clementis pater, poëta Cadomenſis. 72s

Marour,

INDEX RERUM.

Marotus (Clemens) Johannis filius , poëta Cadomenſis. 72. Hymnorum Davidicorum interpres. 57.
Mattus , aleator. 89.
Mazarinus (Julius) Cardinalis. 99. 104.
Medea Abſyrti fratris corpus membratim dividit, & paſſim abjicit. 97.
Meleager. 78.
Meleagrides Danicæ , canis plumis indutæ. 54.
Menagius (Ægidius.) 60.
Menagius (Gulielmus.) 88.
Mercurius Irin amat , 10. ab ea ſpernitur , 11. graviter eam ulciſcitur. 12. Picam amat. 28.
Mercurius dat molem corporibus. 42.
Middelburgum. 49.
Mimas , mons. 16.
Mola ſalſa. 45.
Molerii (Johannis Baptiſtæ Poquelini) Epitaphium. 190.
Moneta ærea Suecica. 58.
Montacutus , mons propè Cadomum. 72. 109.
Montauſerius (Carolus Sanctamauræus) Sereniſſimi Delphini inſtitutioni præfectus. 41.
Morus (Alexander) Huetium ægrotantem fovet. 33. Carminibus provocat. 33. 60.
Mycale , mons. 16.

N.

NAſſaviæ gentis ſepulcra Delphis viſuntur. 49.
Niburgum , Fioniæ urbs. 54.
Nicopia , urbs. 59.
Niobe. 78.
Niſus venator. 27. Picæ amore captus , & ab ea amatus , 30. 31. Picum expilat , furtique & fugæ

INDEX RERUM.

Comitem habet Picam, 32. fit avis Nisus à Mercurio. 32.
Nitrum, salis genus. 43.
Norcopia, urbs. 58.

O.

OEbalides Hyacinthus. 8.
Olaus Magnus. 58.
Olearius (Adamus.) 53.
Olena, fluvius Cadomensis. 71.
Ostrogothorum vultus, indumenta, & domicilia. 57. 58.
Otthonia, Fioniæ urbs. 54.

P.

PAlmerius Grentomenilius (Jacobus.) 64.
Panis Visigothicus. 57.
Parisiacæ commorationis felicitas. 61.
Patrisius, (Petrus) Poëta Cadomensis. 72.
Pererius (Carolus) de carminibus jam scriptis laudatur, & ad scribenda rursus alia invitatur. 98.
Phœbus Irin efflictim amat, & ab ea amatur: 8. Domitor Gigantum, & Pythonis. 9.
Pica Pici filia, 27. furandi perita, 27. Mercurio sui copiam facit, 29. & deinde Niso, 30. cujus ope & consilio Pici patris thesauros subripit, & fugæ se dat, 31. in Picam avem mutatur. 32.
Picus, dives & avarus, 27. olim Martis comes, 27. Picæ filiæ amorum non inscius, 30. in Mercurium aliosque Deos jactat voces impias, 30. 31. in avem cognominem mutatur. 32.
Pitys, nympha à Pane amata. 111.

INDEX RERUM.

Poli mundi. 16. 17.
Polycrene, fons agri Sancaronii & Bavillæi. 91.
Porci Weſtphalici. 52.
Prætmontius (Jacobus Crandorgæus.) 65.
Pratea, (Maria) virgo erudita. 87.
Prodici Cei fabula. 62.
Pythagoras. 18.

R.

RAngifer, beſtia Cervo non valdè abſimilis. 59.
Rapinus, (Renatus) è Soc. J. 91.
Roſchildia, 55. regum Danorum ſepulcris inclyta. 55.
Rotterodamum. 49.
Ruxelius, poëta Cadomenſis. 71.

S.

SAl compagem corporum firmat. 42. Sal ſaporum cauſſa. 42. Sal foſſile. 42. Sal puteale. 42. Sal marinum. 42. Sal Ammoniacum, 43. Sal colurnum. 43. Sal ſolidum. 43. Sale conſtructæ turres. 43. Sal fixum. 43. Sal volatile. 43. Sal proritat in venerem. 43. Sal terras fœcundat. 43. 44. Sal ovibus præbitum, lac auget, & agnos pinguefacit. 44. Sal fugientes columbas revocat. 44. Sale carnes à putredine vindicantur. 44. Pro Sale data porcis anima. 44. Sale vitrum concreſcit. 44. Sale veſtium ſordes & labes eluuntur. 45. Sale glacies & lac coagulatum concreſcunt. 45. Sale cautes in litore perfodiuntur. 45. Sal cibi præſtat apperentiam. 45. Sal ſacris rebus adhibetur. 45. Sal ſapientiæ ſymbolum, 45. ſalis uſu amicorum

INDEX RERUM.

Fides exploratur. 46. Salis effusa concha, infortunii prænuntia, 45. à sale Salaria dicta, quod sale constarent stipendia. 46. Sal Romanis donat Ancus Marcius. 46. Sal Fiscum ditat. 46. Sal Santonicum. 46. Sal mores commendat, 46. versibus leporem addit. 46.

Salaces unde dicti. 43.

Salaria unde dicta. 46.

Salinas Romæ instituit Ancus Marcius. 46.

Salmasius (Claudius) Anglos scriptis ulciscitur. 2. Stoïcæ philosophiæ dogmata scriptis tradit, 2. scribit de militia Romana. 2. Leidæ ab Huetio invisitur. 49. Huetium febri laborantem fovet ac reficit. 123. Ejus funus. 119. Epitaphium. 124. Consecratio. 125.

Sancaronius ager. 91.

Sapo, sale fœtus. 45.

Sarasinus (Franciscus) Poëta Cadomensis. 73.

Savarius (Jacobus Timentus) 65. venationis leges carmine prodidit. 72.

Schurmannia (Anna) variis artibus celebris ab Huetio invisitur Trajecti ad Rhenum. 50.

Segræsus (Johannes Reinaldus) Poeta Cadomensis. 113.

Seltzius (Ludovicus) nobilis & omnibus virtutibus ornatus juvenis moritur. 82. 83.

Septem-claustra, 52. illic virgines Deo sacræ. 53.

Sipyli valles. 15.

Slesvicum. 53.

Smalandia. 57.

Smegmata vi salis vestes purgant. 45.

Strada, (Famianus) è Soc. J. stylum Lucretianum infeliciter æmulatus est. 34.

Suecicum Iter. 47.

Sulfur colorum caussa, 42. ignis pabulum. 42.

Suvolla, urbs. 50.

INDEX RERUM.

T.

TElga, urbs. 58.
Thea, Auroræ mater. 80.
Thea, herba Serica. 79.
Theano, Pythagoræ conjux. 87.
Theseus, Proserpinæ vinculis exemtus ab Hercule. 83.
Thomas à Kempis. 50.
Tmoli antra. 15.
Tycho Brahæus, Astronomus insignis. 55.
Tymphaïcum gypsum. 45.
Typographia Harlemi inventa. 50.

V.

VAlquelinus Fraxineus, (Johannes) Nicolai pater, poëta Cadomensis. 72.
Valquelinus Yvetellus, (Nicolaus) Johannis filius, poëta Cadomensis. 72.
Valquelinus Yvetellus (Hercules.) 88.
Valclinius. *Vid.* Valquelinus.
Udo, fluvius Cadomensis. 71. Alnetum præterfluens. 109. 113.
Venus mari orta. 43.
Veria, portus Zelandiæ. 49.
Vestphalorum mores, 51. regionis natura. 51.
Vetterus lacus. 57.
Vicmannius, Medicus. 65.
Visigothorum potus & dapes. 77.
Vitis nympha in arborem conversa. 7.
Vitrum sale concrescit. 44.
Ulmus pastor Vitem amat, 4. cum eam à Bacchi amore abduxisset, mutatus est in arborem. 7.

INDEX RERUM.

Volandi ars. 19.
Voſſius (Iſaacus) Huetium Amſtelodami excipit, 50. iter Suecicum una cum eo aggreditur. 50. Helmæſtadiæ cogitur ab itinere ſuſcepto deſiſtere, & Amſtelodamum reverti. 57.
Urſa major, ſive Helice, Græcorum naves regit. 17.
Urſa minor, ſive Cynoſura, Tyriorum naves regit. 17.

Z.

ZElandia, Daniæ inſula. 54.
Zodiaci gradus. 16.

ERRATA.

Pag. 82. lin. 9. *νεόνιου*, *lege*, *νεκυίᾳ*.
Pag. 106. lin. 19. poſteris, *lege*, ſeculis.

E Typographia JACOBI COLLOMBAT. 1709.

IX.

AD CHISTUM VICTOREM.

QUis opacam novus horror tenet æthrā?
Quid Eoâ refugus Sol laret umbra?
Et amicam trepidanti negat orbi dare lucem?

Deus, eheu, Deus alta trabe pendes:
Venerandum rubus aſper caput ambit:
Tibi circum laniatos rigat ater cruor artus.

Fera cernens patientem malà natum,
Oculos in mediâ morte natantes,
Veteres corde remittit miſeratus Pater iras.

Tibi nigræ patuerunt loca Lethes.
Tenebroſus venientem tremit Orcus.
Ita mundi domitorem moriendo domuiſti.

Nova lux en redivivi micat ore.
Super alas Aquilonum gradienti
Tibi plaudit, tibi cantat Superorum chorus omnis.

Perituræ reparator bone gentis,
Patefac exulibus limen Olympi.
Patriam nos repetentes tua cœlo vehat aura.

X.

AD DIVAM GENOVEFAM.

PRodeas ſummo, GENOVEFA, cœlo,
Auream ſtellis radiata frontem,
Et Pariſinos propius reviſe
Candida colles.
Si tuum ſupplex, redeunte Jano,
Limen anguſtis tetit uſque portis,
Et coronatas pia turba menſis
Ponit acerras.
Si tua Flamen trabeatus æde
Exiens nudo pede ſaxa preſſit,
Cum triumphali ſpatiata pompâ
Compita luſtras;
Dumque devoto decus ore Myſtes
Namptodorenſis celebrat puellæ,
Prona ſub ſacro poſuere cives
Colla feretro:
Hæc tibi nunc ſint pia facta curæ:
Nunc vicem votis memorem referre
Tempus, & torvâ decorare vinctos
Caſſide crines.

LAMPYRIS.

ECLOGA.

QUæ nova per cæcas ſplendeſcit flammula noctes
Sepibus in noſtris? an ab æthere lapſa ſereno
Aſtra cadunt? tacitis an captant frigora ſylvis,
Si quando ardentis ceperunt tædia cæli?
Non ita, ſed duris heu fruſtra exercita matris
Imperiis, ſentes luſtrat Lampyris opacos,
Si forte amiſſum poſſit reperire monile.
Namque per Eutotæ ripas, ſaltuſque Lycæi,
Dum Diana leves agitat de more choreas,
Aut erumpentes fruticetis excipit apros,
Nympha puellares inter lectiſſima cœtus,
Lampyris, Divam propius ſectatur euntem,
Arcum humeris habilem geſtans, pictamque pharetram.
Subtilis flavos cohibebat mitra capillos;
Aurea virgineum velabat faſcia pectus,
Adſtrinxere leves argentea tegmina ſuras.
Feſta aderat tum forte dies, qua vertice Cynthi

Latonæ quondam ex utero, natalibus horis,
In lucem exierant, Diana, & pulcher Apollo.
Lætior hinc solito celebres Dea protinus omnem
Arcadiam vocat ad ludos, sylvestria circum
Numina, ruricolas Faunos, Dryadasque sorores.
Nec mora Parthenios saltus, frondosaque celsæ
Cyllenes nemora, & nigri pineta Lycæi
Deseruere Dei: reliquos Pan ocyor anteit,
Ora coloratus minio fucata rubenti.

Hic ubi Mænaliis veniunt de montibus umbræ,
Floridus Alphei prætexit flumina campus,
Pastorum assiduis solitus resonare cicutis.
Capripedum visa est Satyrorum hæc lusibus apta
Area: pars teretes digitos, & molle labellum
Admovet, ut biforem det eburnea tibia cantum,
Pars dulces ciet ore modos, & voce canora
Dianam celebrat: siluere ad carmina venti.
Quo cantu excitæ fluvii de sedibus imis
Naiades emergunt, gressumque per uda ferentes
Gramina, florenti properant se adjungere turbæ.
At parte ex alia graciles venere Napææ,
Fronde caput vinctæ, & viridi vestigia socco.
Venit Hamadryadum collectis turba capillis,
Nuda genu, leveſque humeros, & lactea colla.

Quas inter roſeo prodit ſpectabilis ore
Candida Lampyris, qualis poſt lumina ſolis
Nocturnos inter cælo micat Heſperus ignes.
Namque decus formæ, frontiſque nitentis honorem
Aureus incendit pendens in pectora torquis,
Baccatus gemmis, & multa nobilis arte;
Rarum opus, igniferis procuſum incudibus Ætnæ,
Vulcani manibus, Veneris mirabile donum,
Cum natam Hermionen Cadmo felicibus olim
Traderet auſpiciis: quo munere dein Eriphyle
Capta, viri exitium Polynici eſt auſa paciſci.
Poſtera fatalis demum per ſecula torquis,
Perque vices varias, Superûm ſic juſſa ferebant,
Arcadicam longo poſt tempore venit ad Æglen;
Æglen, quæ quondam Sileno juncta marito,
Egregiam fauſto genuit Lampyrida partu.
Hanc reliquis optat mater præcellere forma
Virginibus, cultuſque novos ſtudioſa puellæ
Comparat. It ſplendens per collum ductilis auri
Circulus, & ſummis illudit gemma papillis.
Prodi, ait, in medium, & divinis utere donis.
Tu modo, nata, cave, ne quis tibi præmia Divûm
Auferat, & ſacro redeas fraudata monili.

Mox inter ſocias ſic exornata puellas
Tendit in herboſum virgo pulcherrima campum;
Et Satyrorum oculos in ſe convertit & ora.
Poſt ubi ſubmovit populum, ſpatioque patente
Cynthia commiſſos indixit ab aggere ludos,
Tum præit arguto ſylveſtris fiſtula cantu.
Perſonat omne nemus circum, valleſque profundæ.
Emicat extemplo Satyrorum læta juventus
In ſaltum, Dryadaſque petit, facileſque Napæas:
Implicuere manus manibus, motuſque dedere
Non incompoſitos, agiles in ceſpite plantæ
Exiliunt, criſpumque latus vibratur ab arte,
Et ſimul ad crotalum digiti crepuere loquaces.
Hinc Pan ſutilibus protectus tempora ſertis
Ingreditur, prenſamque manu Lampyrida pernix
Ductitat in numerum: pedibus nec ſegnior illa
Fertur in adverſum, ſinuoſoſque implicat orbes:
Et modo cedentem converſa fronte laceſſit;
Nunc trepidæ ſimilis vertit veſtigia retro,
Atque fugam ſimulat; fugienti hic fervidus inſtat;
Inſtantem fallunt feſtivæ virginis artes.
Gratia ſaltanti nec abeſt. Dat Deliæ plauſus,
Dant circumſtantes Satyri, vulgique coronæ.

At non hæc animis Dryadum chorus aſpicit æquis.
Arcanus gliſcit ſenſim ſub pectora livor,
Sollicitaſque angit prælatæ gloria formæ.
Interea levibus Lampyris feſſa choreis
Seceſſum petit, æſtivum quo frangere Solem;
Laſſoſque in mollem queat artus ſolvere ſomnum.
Sed licet obſcuro ſylvarum tecta receſſu,
Haud Dryadum fugit inſidias: videre ſub umbra
Laxantem placida languentia membra quiete.
Clam ſubeunt, furtumque parant, auſuque nefando
Pectora gemmato ſpoliant candentia torque.
Utque hæc admoto deterſit pollice ſomnum,
Et ſe materno viduatam munere ſenſit,
Proſilit impatiens, & amaro concita luctu
Dat gemitum, mœſtiſque implet plangoribus auras.
Quid faceret? quos vana Deos in vota vocaret?
Triſtis adit matrem, dejecto pallida vultu,
Indecores referens habitus, inhonoraque colla:
Divite quam cinctu mater, cultuque decoro
Nudatam aſpiciens, cæco ſuccenſa furore,
Túne oculis audes, inquit, te ſiſtere noſtris

Muneribus vacuam Cytherex, & torque carentem,
Torque, manet quo certa domus fiducia noſtræ?
Illa dabat contra lacrymas, & multa parabat
Dicere, ſed nullo mater ſæviſſima fletu
Tangitur, aut voces tractabilis accipit ullas.
Ocyus ito, inquit vultu imperioſa minaci;
Torquem, divini pignus fatale favoris
Aut refer, aut noſtris nuſquam te obtutibus offer.
Paruit illa tremens; utque atræ tempora noctis
Inſtabant, timida fulgentem lampada dextra
Prætulit in ſylvas: tenebras fax ſplendida vicit.
Per longas noctes, ſpatia & per longa dierum,
Hirſutos inter dumos, virgultaque denſa
Paſſibus it lentis, & devia teſqua peragrans,
Veſtigat raptum necquicquam attenta monile.
Livida Hamadryadum ſpeculatur ab ilice turba
Errantem procul, & curas deridet inanes,
Nequitiæque ſuæ fructum, furtique reportat.
Sed vanum tandem Nymphæ miſerata laborem,
Inſontem triſti ſtatuit ſubducere pœnæ
Cynthia: fœmineos vultus, priſcamque figuram
Detrahit, atque nova donat Lampyrida forma.
Cogit in anguſtum contractos virginis artus,
Atque affigit humo; tardatur greſſus euntî;

Muta ſilet, loca ſola petit, ſylvaſque pererrat.
Haud tamen exili memores de pectore ſenſus,
Sæva nec iratæ ceſſerunt juſſa parentis;
Per nemorum latebras tota dum quærere pergit
Nocte, laboratum digitis cœleſtibus aurum,
Nigrantes clara colluſtrans lampade ſaltus.

FINIS.

GALERITA.

ECLOGA.

DEcute ſurgentes ventoſo vertice criſtas,
Et vanos cohibe, Virgo temeraria, faſtus:
Pauperis in tuguri latebras, & ruſtica tecta
Regredere, & patrios ne dedignare penates.
Ni facias, vindex aderit ſæviſſima Pallas,
Illa tuæ Pallas columen, tutelaque gentis.

Quæ poſtquam prægnante Jovis galeata cerebro
Prodiit, atque lacu Tritonidis adſtitit undæ,
Et prima in Libycis poſuit veſtigia terris,
Inde leves arvis circumfert undique greſſus,
Et nova inaſſuetis ſpectacula præbet ocellis.
Nunc ſylvas, nunc prata juvat decurrere, & altis
Verticibus tractus longe luſtrare jacentes.

Verum ubi jam ſerus campis decedere Veſper
Admonet, & dulces ſuadet nox languida ſomnos,
Dumque ſibi hoſpitium latis Dea proſpicit agris,
Stramineo vidit ſalientem culmine fumum,
Frondentes inter, procera cacumina, laurus,
Atque ſatas Horente lacus in margine myrtos.
Illuc nata Jovis fertur, foribuſque recluſis

Submisso ingreditur depressum vertice limen:
Divam agnovit anus, quam circum rustica pubes
Natarum palcis porrecta sedebat in hornis,
Arguto teretem versantes pollice fusum.
Agnovit, manibusque colus & pensa remittens
Exilit, & Divam veneratur supplice cultu.
En ego, ait Pallas, de summo en advena cœlo
Per noctem vestris succedo sedibus hospes,
Hic tectum requiemque petens. Paupercula contra
Sic anus: O nostris quantum hæc nox prospera

rebus!

Quæ dedit augustos reginæ cernere vultus.
Eia agite, ô teneræ, carissima turba, puellæ,
Certate officiis, solium ponatur acernum
Ædibus in mediis; sternatur mollibus ulvis
Lectus, & in pedibus statuatur mensa colurnis;
Huc oleæ pingues, plenis huc mala canistris:
Huc & caseoli, quos vimine fiscina pressit:
Plenaque jucunda relinatur seria vappa;
Et scyphus ante dapes in mensa faginus exter
Passim parva novos inspergat filia flores.
At tu præcipue, natarum maxima, Divæ
Assiduis adsta studiis, ac nitere porro,
Quas annis superas, curis superare sorores;
Sic ait; extemplo matris præcepta facessit

Turba puellarum. Sedes annoſa locatur
In medio: juxta recubans ſtudioſa juventus
Feſſa Deæ mulcet tepida veſtigia lympha.
Ipſa gradu tremulo menſam ſuccincta ſalignam
Ponit anus: denſis profert mantilia villis.
Addit & agreſtes ilignis lancibus eſcas,
Nuper & inculta decerptos arbore fructus.
Mox & fronde ſuper viridi, florumque maniplis,
Sternitur archaïcum craſſa lodice cubile.
Verum inter ſocias natu quæ prima, Minervæ
Colligit exutas noctis per tempora veſtes;
Ægida nondum atros geſtanté umbone colubros,
Splendentemque auro galeam, criſtiſque decoram,
Et præpilatam fulgenti cuſpide myrtum.
Dumque jacet placido Pallas devincta ſopore,
Hæc pravis inhians animis, per ſinguia verſat
Liventes oculos, nec non ſe veſtibus optat
Talibus incingi: placuere in caſſide criſtæ:
Se modo, ſi liceat, cœleſtibus induat armis,
Peronem roſeo cupiat mutare cothurno,
Sutaque plantarum contorta cannabe vincla.
Hirſuto geſtare rudes ſubtemine telas
Eſt pudor, & tritis humeros amicire lacernis.
Me miſeram, dixit, cur his in ſordibus ævum
Fœdâ ſitu carpo, & ſqualentibus obſita pannis

Cur his me Superi voluere parentibus ortam?
Obscuramne diu producam ingloria vitam?
Haud simus tamen indecores radiantibus armis,
Non caput hoc cassis, dextram hanc non de-
decet hasta,
Nostra nec auratus male pectora proteget umbo.
Hæc animo secum virgo malesana volutat,
Divæ sortem æquans animis, & turgida fastu.
Interea redit orta dies, somnoque solutam
Pallada frondosos lux alma revisere colles
Invitat, riguasque lacus decurrere ripas.
Illa recompositas formoso in corpore vestes
Aptat, & angustis digressa mapalibus exit
Protinus in campos, & prata virentia musco:
Dumque vagis passim per apertum cursibus errat,
Hinc atque inde choros niveæ duxere puellæ.
Vibrantes nunc molle latus, nunc candida sursum
Brachia jactantes, & cantus ore dedere.
At reliquas inter primæva puella sorores
Talibus augustam demens coluisse Minervam
Negligit officiis, animum sed inanibus usque
Fallere amat votis, & pectus pascere vento.
Ergo hastam præferre manu, clypeumque nitentem
Palladis, & sacro mavult splendescere cultu.
Ventum erat ad vitream sinuosi fluminis undam

Diva rudes inter tenerum latus explicat herbas,
Et variarum oculos oblectat imagine rerum.
Hinc tremula capti ducuntur arundine pisces,
Et textæ lento tenduntur vimine nassæ.
Illinc pellito niveus pede remigat anser;
Raucaque clamoso pluviam dum provocat ore,
Lavit anas caput, & rores cervice recepit.
Cernere & ipsa suos vultus Jove nata quietis
Gaudet aquis, & visa suo est lætata decore.
Jamque dies medio cœli fervebat in axe,
Et face Phœbea candebat fervidus aër.
Impatiens æstus corpus Dea flumine gestit
Mersare, & grato solari frigore membra.
Candentes confestim artus nudare puellis
Cura fuit. Pictis spoliarunt crura cothurnis:
Arma ex umbrifera suspendunt aurea quercu,
Atque super lentas tunicam expandere genistas.
Pallada frigidula venientem amplectitur unda,
Sudore & madidam recreat Tritonius amnis.
Invergunt latices auratis Naiades urnis.
Dumque ibi rorantes fluvio Dea perluit artus,
Ecce puella procax, cæcaque cupidine ducta,
Depositos Divæ sibi circumcingit amictus,
Et patula quercu pendentia detrahit arma,
Cassidaque undantem pennis accommodat alto

Mentis inops capiti, & ſacra tegit Ægide pectus.
Talibus ornata exuviis, hoc culta paratu
Progreditur, ſeſeque illam vult impia credi
Quam ſimulat. Pernix deſerto rure colonus
Advolat, attonitæ concurrunt undique matres,
Illa venit, ſeſeque ultro mirantibus infert.
At Dea de mediis fulgorem conſpicit undis
Nutantis galeæ, clypeique inſigne coruſci.
Ilicet ingenti correpta efferbuit ira,
Ut ſacras vili ſediſſe in corpore veſtes
Novit, & æthereis fabricata incudibus arma
Contactu indignans vidit polluta profano.
Cumque puella levi ſublimia mente petiſſet,
Divinoſque ſibi Superûm tribuiſſet honores,
Fecit avem Pallas, ſummum ſuperare volatu
Aëra, & aſtriferas poſſet quæ ſcandere ſedes.
Utque palam extaret ſceleris certiſſimus index,
Vertice pennatum juſſit geſtare galerum,
Atque Galeritam gens poſtera nomine dixit.

FINIS.

SALAMANDRA.

ECLOGA.

AD EMINENTISSIMUM CARDINALEM CÆSAREM ESTRÆUM.

SI priſcos animis Erato tibi ſuſcitat æſtus;
Quales, cum patriis meditanti carmina ripis
Suſpenſos tenuit quondam levis Axona fluctus:
Huc ades, ô animæ, CÆSAR, pars maxima noſtræ;
Cui tua me longo vitæ uſu cognita virtus
Irrupto primis nexu devinxit ab annis.
Te vocat in riguas mecum Trinacria valles,
Atque ſuis te poſcit opem Salamandra querelis.
Romano quamvis incedas ſplendidus oſtro,
Splendidior meritis, noſtras tamen aure benignas
Pegaſidum ſi quis ſupereſt honor, excipe cantus.
Non erit hæc certe tibi laus poſtrema, tuiſque
Laudibus accreſcet, Pindi de vertice lecta
Si tua Phœbeâ cingatur purpura lauro.
Nata Jovis quondam Siculis Proſerpina campis

Cum meteret vernos arguto pollice flores;
Lilia, fragrantesque rosas, suavesque hyacinthos;
Nectebat faciles soleis Salamandra corollas,
Sertaque flaventes Divæ vinctura capillos.
Adstabant sociæ, lectissima turba, Napææ;
Fingere docta comam, & cultu decus addere formæ:
Cum subito insolitis quassatur motibus Henna,
Sub pedibus mugit tellus, labefacta dehiscunt
Claustra Erycis, procul horrendis incanduit Ætna
Ignibus, atque imo patuit Cocytus Averno.
Continuo Stygiis in lucem emissus ab antris
Prosilit obscura squallens ferrugine currus,
Quem regit infernæ Saturnius arbiter aulæ:
Territa ferali trepidat Proserpina visu,
Ditem horret, celerique Hennæ petiisse laborat
Mænia tuta fugâ: currentem hic ocyor anteit,
Nigraque veloci prævertitur orbita lapsu.
Nec mora Lethæus pavitanti brachia raptor
Injicit, & validis in currum sustulit ulnis
Multa reluctantem, & superos in vota vocantem;
Optatamque infert prædam pallentibus umbris.
At parte ex alia deserta per avia passim
Diffugiunt Nymphæ comites, & qua sua quamque
Fors tulit, his Ditem properat vitare latebris.
Has Salamandra inter, casu externata nefando;

Prata levi cursu rorantia deserit Hennæ,
Ætnæisque metu pallens se condidit antris.
Hic niger alterno jactabat brachia nisu,
Fervida suppositis tundens incudibus æra
Mulciber, & lentis properabat fulmina massis.
Quem simul aspexit virgo fugitiva per umbram,
Agnovitque Deum, Per ego, inquit, sidera supplex
Te rogo, si qua movet pietas cælestia corda,
Tartareas fraudes, diroque ulciscere raptus.
En Jove nata perit, feralibus acta quadrigis,
Ni properas, missique tua Cyclopes ab Ætna
Vim vi contineant, prædamque ex hoste recipient.
Hæc jactat lacrymans: Vulcanus talia contra
Ore refert, Non hæc temere, ô suavissima virgo,
Eveniunt; his astra favent, his Jupiter auctor,
Et fratri natam facilis concedit amanti.
Indomito posuisse modum quis possit amori?
Ipse quoque has inter cautes, & inhospita saxa
Inter structuras chalibum, ferrique metalla,
Ipse ego quid sit amor non ficto pectore sensi:
Ignibus incensum Siculis domat acrior ignis.
Namque, fatebor enim, simul his te prospera terris
Fata tulere, atque hos licuit cognoscere vultus,
Hos oculos, queis nostra Venus concesserit ultro
In me sæva ferus depromis tela Cupido.

O utinam hic paribus tangat tua corda ſagittis;
Arque tuum pateat penetrabile pectus amori!
Sic ait, & Nymphæ manibus Deus apprimit ora,
Addit delicias, animumque moventia verba,
Incautam poſſit ſi prolectare puellam.
Nunc roſeos laudat digitos, nunc lactea colla,
Undanteſque humeris flavo de vertice crines.
Nec ſuus in mentem venit fuligine vultus
Decolor, aſſiduoque rubentia lumina fumo,
Ataque inæquali veſtigia turpia greſſu,
Atque obſeſſa ſitu deformi livida membra.
Ilicet ingenuo ſuffuſa rubore puella
Æſtuat, & limis dicentem averſa tuetur
Luminibus: tacito ſed tandem victa timore
Reſpectare fugam, tutoſque parare receptus
Aggreditur, ſi qua forſan detur exitus illi.
Sed clauſam cæco retinet Vulcanus in antro,
Nec potis eſt vaſtis ſe proripuiſſe cavernis.
Cui ſimul ac Deus inviſum ſe ſenſit, amoris
Accenſus furiis, has profert pectore voces:
Méne igitur, vano formæ confiſa decori,
Méne tuo dignum contemtu rere, puella?
Ille ego, vera Jovis ſoboles, quem regia Juno
Legitimo partu cæleſtibus edidit oris.
Per me tertifici, ſi neſcis, nubibus ignes

Exiliunt, per me altus habet sua Juppiter arma.
Atque hic ipse meæ te Juppiter appulit Ætnæ,
Ut mea præda fores. Cessit Proserpina Diti,
Tu mihi: nunc Ætnæ dotalia regna capesse:
Conjugio nati haud aberit Dea pronuba Juno.
Talia dicta dabat, jam tum pertæsus inanes
Perdere blanditias, neglectaque fundere verba.
Vim parat impatiens: ast hæc animosa repugnat,
Non vano gemitu aut lacrymis, sed vindice dextra
Suggillans oculos, & fœdans unguibus ora,
Ulta pudicitiam: qua rapta, tum quoque vitam
Esse sibi raptam velit, extinguique sepulcro.
Ergo dolens ignominiam, læsique pudoris
Dedecus, & turpi temeratum crimine corpus,
Multa gemit, totique facit convitia cælo.
Concava flebilibus resonant plangoribus antra.
Ille quidem crudum dictis sedare furorem,
Et mœstis adhibere velit solatia curis.
Irrita verba cadunt, Nymphæ dolor obstruit aures.
Præcipitant ægram raptus pudor, iraque mentem,
Et parat invisam confestim abrumpere vitam.
Ætnæo patulæ panduntur vertice fauces,
Sulfureæ sursum sinuosa volumina flammæ,
Torridaque ignitas jactantes saxa sub auras.
Crateras prisco dixerunt nomine Graii,

Nympha furens animis, lucemque exosa citato
Summa petit cursu montis juga, pronaque saltu
Præcipiti rapidos sese dejecit in ignes.
Mulciber obscuro casum speculatus ab antro,
Tristiaque insontis miseratus fata puellæ,
Non tulit ante diem crudeli occumbere leto.
Maluit in teretem producere membra lacertum,
Atque coloratis aspergere tergora guttis.
Quin ignes superare dedit, prunasque rubentes
Proterere, atque acres calcare impune favillas,
Et solita ex ipsis alimenta capessere flammis.
Sic sua Vulcanus Salamandram in jura recepit.

FINIS.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

BSB Bayerische StaatsBibliothek
MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Huet, Pierre Daniel,

Carmina

Parisiis 1709
P.o.lat. 728 m
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10608963-9